

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Visiona
ilmastokestävä
Uusimaa
•VILKKU•

Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

Publikationen har tagits fram som en del av projektet
Klimathållbart Nyland som vision (VILKKU) som finansieras av
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Nylands förbunds publikation B 67 - 2026
ISBN 978-952-448-642-2
ISSN 2341-8893

Utgivare: Nylands förbund
Översättning: Tiia Härmäläinen
Layout: Anni Levonen

Helsingfors 8/2026

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
Estersporten 2 B • 00240 Helsingfors
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Innehåll

Presentationsblad	4
1. Inledning.....	5
2. Utgångspunkter för nyländskt anpassningsarbete och beredning av färdplanen för klimatanpassning	8
2.1 Utgångspunkter för det regionala anpassningsarbetet	8
2.2 Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 bereddes i samarbete	11
3. Klimathållbart Nyland 2030	14
3.1 Målen leder mot ett klimathållbart Nyland	15
3.2 Regionala anpassningsmetoder: riktlinjer och åtgärder	17
Trafik, logistik och näringar	18
Natur, naturresursekonomi (jord- och skogsbruk) och kulturmiljöer	27
Byggd miljö och kritisk infrastruktur (vattentjänster och energi)	36
Befolkning och hälsa	45
3.3 Förutsättningar för genomförandet av anpassningsåtgärder	49
4. Genomförande och uppföljning av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030	50
Genomförare av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030	51
Genomförande av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030	51
Nylands förbund bygger ett klimathållbart Nyland	53
Uppföljning av anpassningen.....	53
Begrepp som används i färdplanen för klimatanpassning:.....	54

Presentationssblad

Publikationens namn

Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

Utgivare

Nylands förbund

Författare

Nylands förbund

Publikationsseriens namn och nummer

Nylands förbunds publikation B 67

Utgivningsdatum

8/2026

ISBN

978-952-448-642-2

ISSN

2341-8893

Språk

Svenska

Sidor

54

Sammanfattning

Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 är en regional plan för anpassning till klimatförändringen. Syftet med planen är att stärka landskapets, kommunernas, företagens och andra aktörers beredskap inför klimatförändringens konsekvenser samt deras förmåga att anpassa sig till dem. Färdplanen stöder den regionala resiliensen och stärker Nylands klimathållbarhet.

I färdplanen anges tre mål som vägleder anpassningsarbetet på landskapsnivå: att stärka det regionala samarbetet och identifiera gemensamma lösningar, att främja en rättvis anpassning och utveckla lösningar som ger mångsidig nytta samt att grunda arbetet på kunskap och beakta försörjningsberedskapen. Målen konkretiseras inom fyra teman i riktlinjer och åtgärder, som syftar till att minska de negativa effekterna av klimatrisker i Nyland och stärka regionens förmåga att hantera och återhämta sig från extrema väderfenomen och andra störningar. Anpassningsåtgärderna har delats in i följande teman: trafik, logistik och näringsliv; natur, naturresursekonomi (jord- och skogsbruk) och kulturmiljöer; byggd miljö och infrastruktur (energi och vattenförsörjning) samt befolkning och hälsa. Under dessa finns 17 riktlinjer och 58 åtgärder. Färdplanen fokuserar särskilt på de risker och konsekvenser som kan påverkas på landskapsnivå och lokal nivå.

Färdplanen har utarbetats år 2025 inom ramen för Nylands förbunds projekt VILKKU, Klimathållbart Nyland som vision, i brett samarbete mellan regionens kommuner, myndigheter, forskningsinstitut och intressentgrupper. Arbetet bygger på Klimatrisk- och sårbarhetsanalysen i Nyland, som färdigställdes i början av 2025 och utgör ett kunskapsunderlag om landskapets centrala klimatrisker och sårbarheter.

Vid beredningen av färdplanen har aktörer från olika sektorer medverkat i workshoppar, sektorsvisa diskussioner och intervjuer samt bidragit med sin expertis. Utgångspunkten för arbetet har varit att samla kunskap, aktörer och åtgärder som stärker anpassningsförmågan i Nylands livsmiljöer, infrastruktur, näringsliv och samhällen.

Nyckelord

Klimatförändringen, klimatanpassning, beredskap, färdplan

Övriga uppgifter

Publikationen finns även på finska (Ilmastokestävä Uusimaa 2030 -tiekartta, Uudenmaan liiton julkaisuja B 66 - 2025) på webbplatsen uudenmaanliitto.fi/julkaisut

1. Inledning

Klimatförändringen framskrider snabbare än väntat, och den har redan nu effekter på naturen, människorna, ekonomin och samhällets funktion. Det är uppenbart att minskningen av utsläppen av växthusgaser och strävan att stärka koldioxidbindningen påverkar med fördröjning hur klimatförändringarna framskrider. Dessutom kommer den koldioxid som redan samlats i atmosfären att fortsätta att värma klimatet en lång tid framöver. Beredskapen för och anpassningen till klimatförändringarnas konsekvenser är en nödvändighet vid sidan av begränsningsåtgärderna. I Nylandsprogrammet 2022–2025 har Nylands förbund förbundit sig till att utarbeta en plan för anpassning till klimatförändringar på landskapsnivå. Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 fungerar som en regional plan för anpassning till klimatförändringar och har tagits fram som en del av projektet Klimathållbart Nyland som vision (VILKKU) som finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och som genomförs som ett samprojekt mellan Nylands förbund och Helsingfors universitet 2023–2026. Projektet genomför målet om att vara ett klimathållbart landskap, som fastställs i Nylands landskapsprogram 2026–2029.

Klimatet i Nyland har redan förändrats och förändringarna väntas bli intensivare under de kommande årtiondena. Förändringarna återspeglas bland annat i ökningen av extrema väderfenomen, ökande kraftiga regn och översvämningsrisker, intensifierade värmeböljor på sommaren och stigande havsnivåer. Dessa förändringar påverkar samhällenas infrastruktur, näringar, hälsa, livsmiljöer och biologiska mångfald. Klimatförändringarnas konsekvenser och sårbarheter beror dock på regionernas särdrag som markanvändning, befolkningsstruktur, näringsstruktur och socioekonomiska faktorer, och därför bör anpassningen basera sig på lokala förhållanden och behov.

I färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 fokuserar vi särskilt på sådana klimatrisker och konsekvenser som vi kan påverka på landskapsnivå och lokal nivå – det vill säga de risker och konsekvenser som regionens aktörer kan förebygga, lindra eller hantera genom egna beslut, utvecklingsåtgärder och samarbete. Klimatförändringarna kan också medföra fördelar och affärsmöjligheter, men först och främst ska förändringarna ses som en utmaning i Nyland, där de negativa konsekvenserna är större än fördelarna. Därför är anpassningsanalysen i Nyland riskbaserad. Det praktiska anpassningsarbetet består av ett brett spektrum av insatser och åtgärder som kan genomföras av

offentlig förvaltning, företag, gemenskaper och enskilda invånare. Färdplanen för anpassningen på landskapsnivå sammanför dessa perspektiv och riktar dem till de områden där de regionala åtgärderna är avgörande.

Genom framförhållning och beredskap kan man i betydande grad stärka säkerheten, välfärden och försörjningsberedskapen, och samtidigt minska sårbarheten i den kritiska infrastrukturen och risken för att krissituationer eskalerar. Välplanerade åtgärder för anpassning och beredskap är på lång sikt en kostnadseffektivare lösning än hantering och eftervård av plötsliga störningssituationer. En klimathållbar, trygg och trivsam livsmiljö stöder samtidigt både samhällets och naturens välbefinnande.

i

Med **anpassning** till klimatförändringar avses åtgärder genom vilka man anpassar sig till klimatförändringens konsekvenser samt åtgärder genom vilka man kan utnyttja de möjligheter klimatförändringen medför. Anpassningen innebär att man anpassar sig till långsiktiga förändringar, till exempel stigande havsvattennivåer eller längre växtsäsonger.

Beredskap innebär att man proaktivt förbereder sig på extrema väderfenomen, såsom stormar, kraftiga regn, torka och värmeböljor, samt på de risker som de medför, såsom översvämnningar, elavbrott, avbrott i trafikförbindelser, egendomsskador och hot mot hälsa.

Framförhållning är en viktig del av anpassningen till klimatförändringar. I Nyland integreras beredskapen för klimatförändringar i ett bredare regionalt framsynsarbete. Detta innebär att riskerna av klimatförändringen och deras konsekvenser integreras i det regionala planerings- och utvecklingsarbetet genom att beakta klimatförändringen som en av de framtida drivkrafterna och som en megatrend som formar samhället. På så sätt är anpassningen en del av den strategiska och långsiktiga verksamheten som stärker landskapets miljösamarthet, tryggar invånarnas välbefinnande och stöder kontinuiteten i innovationsverksamheten. Den finansiering som anvisats för anpassningen är inte bara en

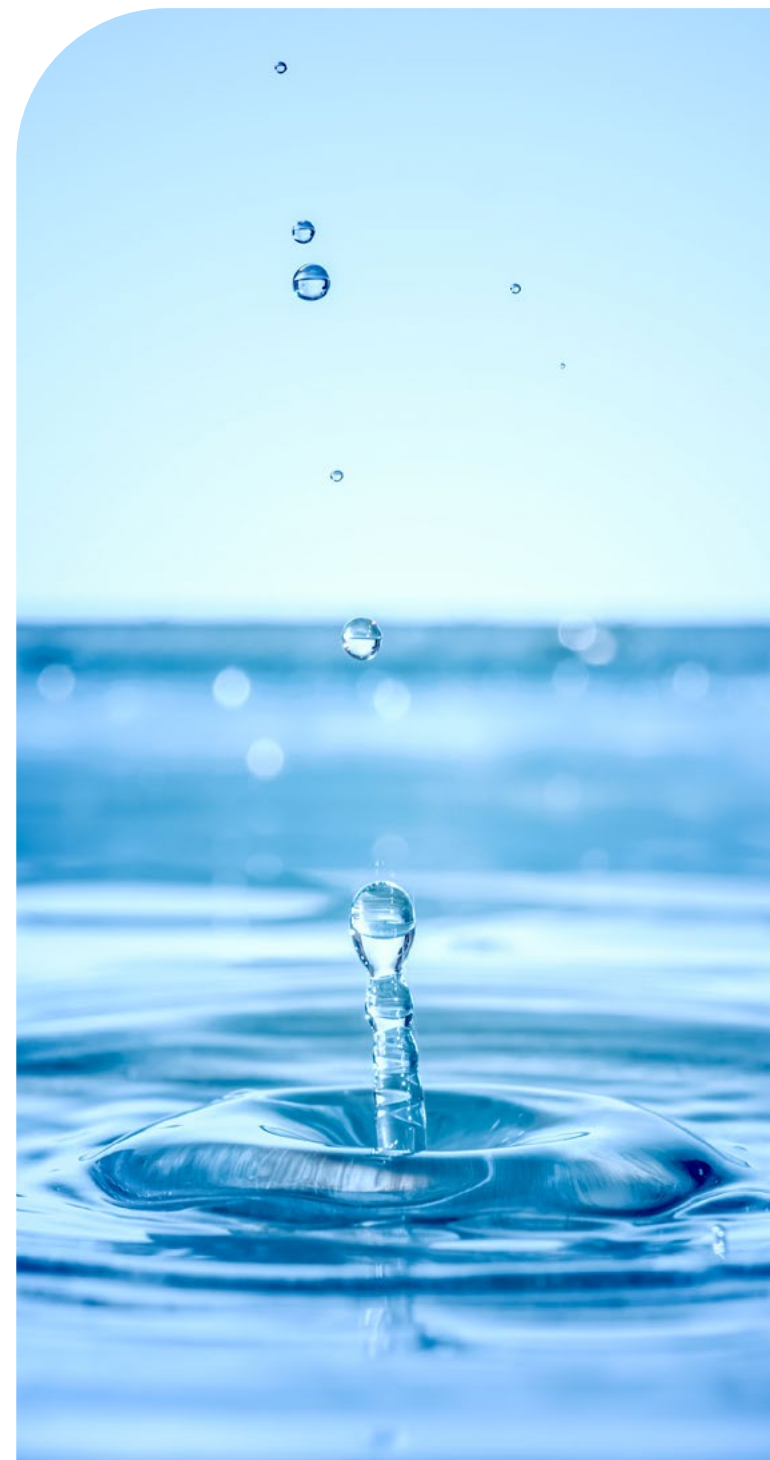
kostnad, utan en investering i ett mer klimathållbart samhälle samt i både försörjningsberedskapen och säkerheten. De insatser som nu görs kan minska de ekonomiska och sociala förluster som förekommer i framtiden samt stärka förmågan att utnyttja de möjligheter som klimatförändringen medför. För att anpassningsarbetet ska lyckas krävs dock tillräckliga resurser, tillgång till information, samarbete och spridning av god praxis.

Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 stöder landskapets långsiktiga vision som fastställts i Nylands landskapsprogram 2026–2029 att göra Nyland till Europas miljösmartaste, mest innovativa och lyckligaste landskap som genom ett långsiktigt anpassningsarbete förutser och hanterar klimatförändringens konsekvenser, utnyttjar de möjligheter som den för med sig och säkerställer invånarnas välbefinnande och livskraftiga livsmiljö även i framtiden. Färdplanen stärker att klimatreiliensen beaktas i regionens strategiska planering, beslutsfattande och projektverksamhet. Den fungerar som en referensram för att integrera anpassningsperspektivet till exempel i utvecklingen av markanvändning, infrastruktur, näringar och välfärd. Färdplanen stöder också kommunerna, myndigheterna, näringslivet och andra aktörer i regionen i att förbereda sig för och främja anpassningen till klimatförändringens konsekvenser.

Målet är att färdplanen fungerar som en gemensam kunskapsbas och samarbetsplattform för regionen, som främjar målet om att hitta och genomföra effektiva anpassningsåtgärder, möjliggör utbyte av god praxis och stärker Nylands klimatreiliens och beredskapsförmåga i ett föränderligt klimat.

Nylands förbund, liksom de övriga landskapsförbunden, har en central roll i anpassningen till klimatförändringar som regional samordnare, strategisk regionutvecklare och regionplanerare och samarbetsbyggare.

Vi tackar alla våra intressentgrupper och Nylands förbunds sakkunniga för deltagandet i beredningen av Nylands första färdplan för anpassning till klimatförändringar!

2. Utgångspunkter för nyländskt anpassningsarbete och beredning av färdplanen för klimatanpassning

2.1 Utgångspunkter för det regionala anpassningsarbetet

Klimatpolitik som stöder anpassning

Parisavtalet om klimatet från 2015 är det första internationella avtalet där klimatanpassningen jämföras med begränsning av klimatförändringar. Parisavtalet om klimatet är juridiskt bindande och parterna i avtalet har förbundit sig att öka insatserna för att bekämpa och anpassa sig till klimatförändringen.

Europeiska kommissionen antog EU:s nya strategi för anpassning till klimatförändringen i februari 2021. Målet med strategin är att se till att Europeiska unionen är klimathållbar senast 2050 och förbereder sig och anpassar sig till de konsekvenser som klimatförändringen medför. Strategin betonar en smartare, snabbare och mer systematisk anpassning och stärkande av den internationella klimatesiliensen. EU:s klimatlag från 2021, som antogs som en del av den europeiska gröna given, ålägger medlemsstaterna att utarbeta nationella anpassningsplaner.

I klimatlagen (423/2022) fastställs ramarna för planering och uppföljning av Finlands klimatpolitik och de nationella klimatmålen. I de planer som utarbetas med stöd av lagen, såsom den nationella planen för anpassning till klimatförändringar NAP2030, fastställs konkreta åtgärder för anpassning till klimatförändringen. Syftet med lagen är att anpassningen till klimatförändringen sker genom nationella åtgärder så att hanteringen av klimatrisker och klimatesiliensen främjas. Den nationella planen för anpassning till klimatförändringar NAP2030 utgör grunden för det regionala arbetet.

Enligt lagen om utveckling av regionerna (756/2021) är begränsningen av klimatförändringar och främjandet av anpassningen till klimatförändringarna en del av regionutvecklingen och landskapsförbundens uppgifter.

EU stöder regionernas och städernas klimatesiliens bland annat genom en anpassningsmission inom ramprogrammet Horisont Europa. Syftet med missionen för anpassning till klimatförändringen är att öka förståelsen om klimatrisker och stödja hanteringen av dem, särskilt på regional nivå. Målet för de regioner som deltar i missionen är att vara klimathållbara senast år 2030. Nylands förbund anslöt sig till anpassningsmissionen år 2022.

Tvärgående principer i färdplanen för klimatanpassning: övergripande säkerhet och rättvisa

En social rättvisa och övergripande säkerhet är tvärgående principer i färdplanen för klimatanpassning. Att beakta dessa tvärgående principer i färdplanen och i beredningen av den har bistått till att skapa ett helhetsinriktat förhållningssätt, där anpassningen också säkerställer en social hållbarhet och en trygg vardag för alla invånare i Nyland.

Ur den övergripande säkerhetens perspektiv stärker anpassningsarbetet regionens resiliens och försörjningsberedskap och stöder kommunernas, de regionala aktörernas och näringslivets beredskap för extrema väderfenomen och långvariga störningar. I färdplanen för klimatanpassning återspeglas den övergripande säkerheten framför allt i stärkandet av samhällets

motståndskraft mot kriser, beredskap och kontinuitet i vardagen. Vid beredningen av färdplanen för klimatanpassning lyfte man särskilt fram säkerhetsfrågorna i anslutning till vattentjänster, logistik och farleder, eftersom de är kritiska system med tanke på regionens verksamhet.

I färdplanen för klimatanpassning återspeglas den övergripande säkerheten framför allt i stärkandet av samhällets motståndskraft mot kriser, beredskap och kontinuitet i vardagen.

Vid tryggandet av försörjningsberedskapen och den kritiska infrastrukturen betonas också lagstiftningens aktuella utveckling. I lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (310/2025) betonas riskbedömning och övergripande beredskap. Den nationella riskbedömningen av kritisk infrastruktur och kritiska aktörers motståndskraft (lag 310/2025) ska beakta alla centrala risker som naturen och människan orsakar. Enligt lagen ska planen för kritiska aktörers motståndskraft också innehålla en redogörelse för åtgärder för att förhindra incidenter från att uppstå, med hänsyn till åtgärder för katastrofriskreducering och klimatanpassning.

De instabila verksamhetsmiljöerna betonar i allt högre grad behovet av att stärka samhällets trygghet, förbereda sig för miljö- och klimatrisker samt utveckla försörjningsberedskapen och självförsörjningsgraden. Klimatkriser och kriser som inte beror på klimatet kan kopplas till varandra och stärka varandras effekter, vilket innebär att stärkandet av den övergripande säkerheten förutsätter beredskap och anpassning till klimatförändringarnas konsekvenser så att klimatförändringarnas negativa effekter på människor, samhälle, natur och försörjningsberedskap blir så ringa som möjligt. En viktig del av den övergripande säkerheten är också att identifiera klimatförändringarnas indirekta

effekter. Ur miljösäkerhetens perspektiv ökar klimatförändringarnas accelererande effekter (såsom mer extrema väderfenomen, torrperioder) störningar och förstärker effekterna av andra kriser. Klimatförändringen ökar gemenskapernas sårbarhet bland annat när möjligheterna för livsmedelsproduktion försämras och välfärden blir mindre jämlik. Miljöfaktorerna är kopplade till ekonomiska och samhällseliga störningar, och de orsakar således multipla kriser, vilket betonar behovet av att mer systematiskt inkludera riskerna av klimatförändringarna och övergångsriskerna i säkerhets- och beredskapsplaneringen. En proaktiv anpassning och identifiering av gränserna för ekologisk hållbarhet är således centrala med tanke på att stärka regionens övergripande säkerhet.

Att hantera klimatrisker innebär således också att trygga välfärden, försörjningsberedskapen och samhällets funktionsförmåga i föränderliga förhållanden. Å andra sidan är den samhällseliga stabiliteten en förutsättning för att vi kan vidta proaktiva anpassningsåtgärder och bedriva en långsiktig klimatpolitik.

Om processen för anpassning till klimatförändringar inte övervägs noggrant, kan anpassningen också öka ojämlikheten i samhället och försämra bördan för dem som drabbas hårdast av klimatförändringens konsekvenser. Detta förutsätter en granskning av rättviseperspektiven som en del av

anpassningsarbetet. Ett exempel på de konsekvenser av klimatförändringen som drabbar olika befolkningsgrupper på olika sätt är den försämrade funktionsförmågan hos räddningsväsendet och hälsovården i extrema väderförhållanden, vilket framför allt är ett hot för dem som drabbas av allvarliga hälsoproblem. Även problemen med psykisk ohälsa ökar sannolikt då vintrarna allt oftare blir mer snöfria och mörkare. Konsekvenserna kan också vara indirekta, om till exempel begränsningarna för mobilitet ökar på grund av halka. Också rök från skogs- och markbränder samt ökade pollenhalter är hälsorisker som drabbar endast en del av befolkningen.

Var och en bör ha möjlighet att påverka sin egen livsmiljö och skydda sig mot klimatförändringens negativa konsekvenser.

När det gäller social rättvisa är anpassningen en oskiljaktig del av frågorna kring en samhällelig jämlikhet och inklusivitet. Var och en bör ha möjlighet att påverka sin egen livsmiljö och skydda sig mot klimatförändringens negativa konsekvenser. Samtidigt bör man se till att behoven hos de mest utsatta grupperna blir hörda och att det är möjligt att möta dem på en tillräcklig nivå.

2.2 Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 bereddes i samarbete

Åtgärderna i färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 är resultat av en process med växelverkan. Arbetet baserar sig på workshoppar och temaspecifika rundabordsdiskussioner som ordnades under våren 2025. Arbetet inleddes genom att identifiera de centrala mål, flaskhalsar och utvecklingsbehov som anpassningsarbetet i landskapet har. Utifrån dessa har de regionala målen för klimatanpassningen fastställts tillsammans.

De klimatrisker som identifierats som de mest betydande i regionen var också utgångspunkten för identifiering av anpassningsåtgärder. Klimatriskerna värdesattes som en del av Nylands klimatrisk- och sårbarhetsanalys tillsammans med regionala aktörer. Den regionala riskbedömningen bygger på en nationell analys

och fokuserar på de mellersta scenarierna för klimatförändringar i linje med den nationella analysen (RCP4.5/SSP2-4.5).

Nyland är regionalt och strukturellt sett ett mångsidigt landskap, där den tätt bebyggda huvudstadsregionen och landskapets glest bebyggda landsbygdsområden bildar olika verksamhetsmiljöer och blir utsatta för klimatförändringens konsekvenser på olika sätt. Nylands klimatrisk- och sårbarhetsanalys visar att klimatriskerna varierar kraftigt inom regionen: inom primärproduktionen betonas effekterna av torka, extrema väderfenomen och oregelbunden nederbörd, medan riskerna i stadsområden i synnerhet gäller sårbarheter i infrastruktur, trafik, service och teknisk försörjning. De kritiska sektorernas och de vardagliga grundstrukturernas känslighet för störningar ökar i hela Nyland på grund av klimatförändringen.

Enligt Nylands klimatrisk- och sårbarhetsanalys är anpassningsbehovet omedelbart i landskapet och kräver regionalt riktade åtgärder. De riksomfattande riktlinjerna är inte tillräckliga för att beakta Nylands särdrag, eftersom riskerna och verkningsmekanismerna är klart regionala och lokala. Därför fokuserar anpassningsarbetet på en regional identifiering av riskerna, identifiering av åtgärder som har en inverkan på lokal nivå och lösningar som genomförs på kommunal och regional nivå som stärker regionens

kriställighet och minskar sårbarheten. I analysen betonas att det krävs omfattande åtgärder på flera nivåer för att svara på konsekvenserna av klimathändringar. Dessa åtgärder omfattar en klimathållbar infrastruktur, styrning av byggande och markanvändning, trygghet av den biologiska mångfalden, utveckling av vattenförvaltningen och förstärkning av näringarnas resiliens, särskilt inom primärproduktionen. Anpassningen är en gemensam uppgift: kommunerna, landskapet, företagen, organisationerna, markägarna och invånarna behöver en enhetlig lägesbild och gemensamma riktlinjer för att de effektivt kan reagera på de identifierade riskerna.

En kunskapsbaserad planering och beslutsfattande med framförhållning utgör grunden för anpassningsarbetet. De risk- och sårbarhetsanalyser som gjorts i Nylands klimatrisk- och sårbarhetsanalys ger en heltäckande och aktuell bild av Nylands klimatrisker, vilket banade väg för beredningen av landskapets färdplan för klimatanpassning och bidrar till en effektiv resursfördelning.

Även om färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 fokuserar på klimatförhållanden och de lokala riskerna i Nyland, bör anpassningsåtgärderna också beakta klimathändringens globala effekter och deras återverkningar i Nyland. Bland annat byggande, energi, trafik och teknisk partihandel har identifierats som

riskdrabbade sektorer med långa leveranskedjor och infrastrukturberoende som utsätter aktörerna för extrema väderfenomen och undantagssituationer. Dessutom bör det noteras att långsamma begränsningsåtgärder ökar sannolikheten för att de så kallade extrema scenarierna förverkligas. Samtidigt för det oss närmare globala klimattippningspunkter och deras eventuella återverkningar i regionen. Särskilt en försvagning eller kollaps av Amoc (Golfströmmen) skulle kunna leda till betydande förändringar i det nordeuropeiska klimatet på längre sikt. Dessa globala risker kan i betydande grad förändra anpassningsarbetet på lång sikt, och därför är det motiverat i det fortsatta regionala anpassningsarbetet också att vara medveten om och identifiera alternativa scenarier där klimatförhållandena radikalt förändras jämfört med nuvarande prognoser.

Utifrån de klimatrisker som identifierats vara de största i regionen och de tillsammans fastställda målen för anpassningsarbetet har man utarbetat preliminära förslag till åtgärder som förädlats vidare till konkreta anpassningsåtgärder i samarbete med experter, kommuner, myndigheter och intressentgrupper. Målet har varit att skapa en helhet som svarar på de klimatrisker och anpassningsutmaningar som är relevanta i Nyland och som stärker landskapets resiliens. Åtgärderna i färdplanen baserar sig till stor del på regionala erfarenheter, men också på

nationella och internationella riktlinjer. Målet har varit att utarbeta åtgärderna så att de är praktiska och har en strategisk inverkan.

Temana för färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 betonas särskilt:

- klimathållbar stadsstruktur och infrastruktur,
- trygghet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster,
- trygghet av samhällets funktionssäkerhet och kontinuitet, samt
- välbefinnandet hos sårbara befolkningsgrupper i föränderliga väder- och klimatförhållanden.

Med tanke på rättviseperspektivet har beredningen av färdplanen för klimatanpassning stötts av projektet Regions4Climate (Horisont Europa, 2023–2027). Vid beredningen av färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 har man utnyttjat en färdplan för social rättvisa

Utifrån de klimatrisker som identifierats vara de största i regionen och de tillsammans fastställda målen för anpassningsarbetet har man utarbetat preliminära förslag till åtgärder som förädlats vidare till konkreta anpassningsåtgärder i samarbete med experter, kommuner, myndigheter och intressentgrupper.

som utarbetades inom projektet under ledning av Demos Helsinki. Syftet med rättviseanalysen är att säkerställa att fördelarna med och kostnaderna för anpassningen till klimatförändringar fördelas rättvist och att anpassningsåtgärderna försämrar ingens socioekonomiska ställning eller anpassningsförmåga. I färdplanen för klimatanpassning syns detta särskilt så att de sårbara befolkningsgrupperna beaktas, delaktigheten stärks och de lösningar som ger mångsidig nytta främjas.

Målet för analysen av social rättvisa i färdplanen för klimatanpassning var att föra fram behov särskilt hos de grupper som är mest sårbara för konsekvenserna av klimatförändringen. I analysen deltog framför allt representanter för organisationer inom social- och hälsovårdssektorn. De behov och anpassningsåtgärder som lyftes fram är mer omfattande än stegvisa fysiska förbättringar. I dem ingick också åtgärder som ingriper i de grundläggande orsakerna för sårbarheterna, inklusive finansiering, lagstiftning, stadsplanering, utbildning, förebyggande av klimatförändringar eller stärkande av samhällets motståndskraft i allmänhet.

De som deltog i processen för social rättvisa identifierade fyra sammankopplade orosmoment som kan öka sårbarheterna och ojämlikheten. Dessa är hälsoskillnader, anpassningsmöjligheter till direkta och indirekta

konsekvenser, social och ekonomisk ojämlikhet samt strukturella sårbarheter som är förknippade med miljön och livsrummet. Gemensamt för dessa är en begränsad funktionsförmåga i en situation där klimatförändringen gör det svårare att klara sig i vardagen. Förutom de ekonomiska och funktionella utmaningarna är det viktigt att ta hänsyn till de begränsningar som uppstår på grund av bristen på stödnätverk och samhörighet.

Nylands förbund har fått stöd för anpassningsarbetet genom plattformen Mission Implementation Platform (MIP4Adapt). Med hjälp av stödet bistod konsultbyrå Tyrsky-Konsultointi Nylands förbund med beredningen av färdplanen för klimatanpassning när det gäller rundabordsdiskussioner som hölls våren 2025.

Landskapets färdplan för anpassning kompletteras av de klimatriskanalyser och riskhanteringsplaner som Helsingfors universitet har producerat inom ramen för VILKKU-projektet. Klimatriskanalyserna granskar typiska klimatrisker inom fyra sektorer (byggsektorn, transportsektorn, energisektorn och den tekniska partihandeln), som är centrala med tanke på Nylands ekonomi och näringsliv, och bedömer deras effekter med tanke på företagens värdekedjor. I riskhanteringsplanerna undersöks sektorernas möjligheter att hantera de identifierade riskerna.

3. Klimathållbart Nyland 2030

Syftet med färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 är att göra Nyland till ett klimathållbart landskap senast 2030. Ett klimathållbart Nyland förutser och kontrollerar klimatförändringens effekter, utnyttjar de möjligheter som klimatförändringen medför och tryggar invånarnas välbefinnande och livsmiljöns livskraft även i framtida föränderliga förhållanden. Anpassningen i Nyland hänger därför nära samman med en smidig vardag, ett fungerande samhälle och en förbättring av naturtillståndet.

Målet med färdplanen är att öka förståelsen om klimatrisker, utveckla anpassningsåtgärder särskilt på regional nivå och genomföra innovativa anpassningslösningar. Ett klimathållbart Nyland 2030 utgör en inbjudan för att på innovativa sätt kombinera resurserna hos regionens aktörer för att förbättra regionens klimatesiliens. Klimatförändringens konsekvenser är redan synliga, och att kontrollera konsekvenserna kräver nödvändiga anpassningsåtgärder i det rådande läget. Samtidigt är det nödvändigt att förbereda sig för framtida konsekvenser så att samhället, ekonomin och naturens ekosystem i Nyland behåller sin funktionsförmåga. Strategisk framsyn och kunskapsbaserad ledning utgör grunden för att skapa klimathållbara lösningar och stärka Nylands resiliens på lång sikt.

Färdplanens vision grundar sig på att Nyland har förbundit sig till målen i EU:s mission för anpassning. Genom sitt åtagande till missionen vill Nyland bli klimathållbart senast 2030. I visionen "Ett klimathållbart Nyland 2030" betonas beaktandet av regionala särdrag, det lokala beslutsfattandet och de skräddarsydda anpassningsåtgärder inom landskapet.

3.1 Målen leder mot ett klimathållbart Nyland

Tre mål har fastställts för det nyländska anpassningsarbetet tillsammans med aktörerna i landskapet:

Mål 1: Stödja regionalt samarbete och identifiera regionala lösningar

Det första målet är att stödja regionalt samarbete och identifiera regionala lösningar. Utgångspunkten för detta mål är att skapa en gemensam förståelse mellan de nyländska aktörerna om landskapets största klimatrisker, anpassningsbehov och effektiva lösningar. Syftet är att identifiera effektiva och skalbara anpassningsåtgärder och att stödja kommunerna och andra regionala aktörer i konkreta anpassningsåtgärder.

Mål 2: Stärka rättvis anpassning och främja lösningar som ger mångsidig nytta

Det andra målet är att se till att anpassningsåtgärder ger mångsidig nytta och genomförs rättvist. Målet är att hitta mångfacetterade lösningar som förbättrar klimatesiliens och samtidigt ger fördelar för naturen, ekonomin, hälsan och samhället som helhet, utan att försämra någons socioekonomiska status eller skada naturen. Samtidigt höjs betydelsen av de sociala och ekonomiska konsekvenser som anpassningen har vid beslutsfattandet, och beaktandet av rättvisaspekten stärks i anpassningsarbetet.

Mål 3: Styrning genom information och beaktande av aspekterna kring försörjningsberedskap

Det tredje målet är att göra anpassningen synligare i det strategiska beslutsfattandet och planeringen och att främja försörjningsberedskapen. Detta kräver att kostnaderna, fördelarna och den behövliga kompetensen för åtgärder synliggörs så att informationen effektivt kan utnyttjas i beslutsfattandet. Syftet är att proaktivt identifiera och stärka de nyckelprocesser som säkerställer en klimathållbar samhällsstruktur för att förbättra försörjningsberedskapen.

Klimathållbart Nyland 2030

Mål

1. Stödja regionalt samarbete och identifiera regionala lösningar

2. Stärka rättvis anpassning och främja lösningar som ger mångsidig nytta

3. Styrning genom information och beaktande av aspekterna kring försörjningsberedskap

Tvärgående principer:

Social rättvisa

Övergripande säkerhet

Försörjningsberedskap

Teman och riktlinjer

Trafik, logistik och näringar

1. Stärka trafikledernas och trafikanätets skick och underhåll
2. Stärka leveranskedjornas och logistikens resiliens
3. Trygga försörjningsberedskap och kritiska funktioner
4. Utnyttja information och teknik som en del av klimatanpassningen
5. Stärka kompetens och samarbete
6. Stärka en klimathållbar stadsplanering vid främjande av trafikens och näringsområdenas anpassning

Natur, naturresursekonomi och kulturmiljöer

7. Beakta anpassning, natur och kulturvärden i planeringen och beslutsfattandet
8. Stärka vattenresiliens och främja planering på avrinningsnivå
9. Stärka samarbete och finansiering
10. Anpassa verksamhetsmodeller och stärka kompetensen

Byggt miljö och infrastruktur

11. Vattenhantering och stärkande av vattentjänsternas klimatesiliens
12. Styra byggandet och markanvändningen för att minska klimatriskerna
13. Stärka energisystemets anpassningsförmåga
14. Stärka ett klimathållbart beslutsfattande genom information och samarbete

Befolkning och hälsa

15. Förbättra boendemiljöns klimatesiliens
16. Hantering av klimatrisker inom social- och hälsovården
17. Stärka samhörighet, kunskaper och kompetens för att stödja anpassningen

Genomförande

• Framsyn • Anpassning som en del av den strategiska och operativa verksamheten • Prioritering • Finansiering

Anpassningsåtgärder

Uppföljning, indikatorer och uppdatering

Förutsättningar för genomförandet:

• förvaltningsstruktur och fastställande av ansvar • finansiering och resurser • stärkande av kompetens och kapacitet
• informationshantering och data • deltagande och samarbete

3.2 Regionala anpassningsmetoder: riktlinjer och åtgärder

I det här avsnittet sammanställs anpassningsbehoven i anslutning till de centrala klimatrisker som identifierats i Nyland samt åtgärderna för att stärka regionens klimatreiliens.

Färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 lyfter fram utvecklingsområden och nödvändiga åtgärder som ska stärka beredskapen och anpassningen till de mest betydande klimatriskerna i Nyland. Anpassningsåtgärderna har delats in i följande teman: trafik, logistik och näringar; natur, naturresursekonomi (jord- och skogsbruk) och kulturmiljöer; byggd miljö och infrastruktur (energi och vattenförsörjning) samt befolkning och hälsa. Under dessa teman har man identifierat mer omfattande riktlinjer, som för sin del sammanför enskilda överlappande teman. Under riktlinjerna listas anpassningsåtgärder som beskrivs med konkreta exempel. Dessutom har förutsättningarna för genomförandet av åtgärderna identifierats.

Utgångspunkten för anpassningsarbetet i Nyland är landskapets särdrag, såsom hög befolkningstäthet, tät samhällsstruktur, stort och delvis åldrande byggnadsbestånd, kritisk

infrastruktur (t.ex. energi- och trafikförbindelser) och en mångsidig, men fragmenterad natur med kustområden och gröna nätverk. Förhållandena i stadsregioner och på landsbygden varierar avsevärt, och därför varierar också anpassningsåtgärderna mellan den tätbebyggda huvudstadsregionen, kusten och landsbygden i inlandet.

*Anpassningsåtgärderna
varierar mellan
den tätbebyggda
huvudstadsregionen,
kusten och landsbygden i
inlandet.*

Trafik, logistik och näringar

I Nyland är trafiken, logistiken och näringarna utsatta för många olika klimatrisker, som är relaterade till både direkta effekter och globala återverkningar. I denna färdplan fokuserar vi på att förbereda oss för direkta klimatrisker och att minimera deras effekter.

Ökningen av extrema väderfenomen försvagar trafikens funktionssäkerhet. Körförhållandena försvåras, vilket ökar risken för förseningar, olyckor och transportavbrott. Elektrifieringen av trafiken gör systemet mer beroende av elför-sörjningens leveranssäkerhet, vilket innebär att långa strömavbrott kan förlama kollektiv-trafiken och godstransporterna nästan helt.

Till följd av klimatförändringarna kan översvämningssrisker och extremt väder orsaka produktionsavbrott, skador i infrastrukturen och störningar i leveranskedjan. Industrianläggningar och hamnbunden industri i Nylands kustområden är särskilt utsatta för konsekvenserna av översvämningar och logistiska avbrott. Dessutom återspeglas de globala effekterna av klimatförändringen, såsom problem med tillgången på råvaror och prisvariationer, direkt i företagen i Nyland.

För denna temahelhets del framhävs behovet av att förbättra infrastrukturens och leveranskedjornas hållbarhet, utveckla riskhanteringen och trygga verksamhetsförutsättningarna för näringar i föränderliga förhållanden.

I Nyland är trafiken, logistiken och näringarna utsatta för många olika klimatrisker, som är relaterade till både direkta effekter och globala återverkningar.

Riktlinje 1: Stärka trafikledernas och trafiknätets skick och underhåll

Trafiknätets skick och reparationsskuld beaktas genom att förutse klimatförändringens konsekvenser.

Nyckelåtgärder:

✓ 1. Identifiera kritiska leder och säkerställa deras användbarhet och funktionsförmåga även under extrema väderfenomen

Identifiera kritisk infrastruktur som är utsatt för konsekvenserna av klimatförändringar och vars funktionsförmåga ska säkerställas i alla väderförhållanden (t.ex. broar).

Identifiera rutter, knutpunkter och funktioner som ska fungera under alla väderförhållanden (t.ex. hamnförbindelser, rutternas sista sträckor). På motsvarande sätt fastställer man också de funktioner och förhållanden där kravnivån kan minskas på ett säkert sätt.

Identifiera även lågtrafikerade vägar med en massa tung trafik som är viktiga för olika industribranscher och andra näringar samt de rutter som räddningsmyndigheterna behöver (t.ex. lågtrafikerade vägar som fungerar som reservvägar).

Förutsättningar för genomförandet

- Ett fungerande samarbete med ägare och underhållare av väg- och gatuinfrastruktur, kommuner, livskraftscentraler, Trafikledsverket och Transport- och kommunikationsverket Traficom.
- En aktuell regional lägesbild av kritiska transport- och logistikobjekt i samarbete med myndigheter, behöriga myndigheter inom kollektivtrafik och transportaktörer (inkl. trafikföretag).
- Utnyttja scenarier och riskanalyser som stöd till beslutsfattande och prioriteringskriterier.
- Anvisningar och utbildning för personalen som stöd för förutsäggande underhåll: i underhållsplaneringen utnyttjas information om t.ex. väderprognoser, trafikströmmar och ledernas skick. Tillgången till kritisk information säkerställs också i annat än elektroniskt format, till exempel i händelse av elavbrott eller avbrott i datatrafiken.
- Tillräcklig och riktad finansiering för underhåll och investeringar för att säkerställa kontinuiteten i den kritiska infrastrukturen.
- Samförstånd om regional flexibilitet och intressentgruppernas acceptans.

✓ 2. Rikta in åtgärder för anpassning till klimatförändringar, särskilt på leder som är utsatta för klimatrisker

Planera och schemalägga ombyggnad av trafikledsnätet utifrån riskerna (översvämningsrisker, tjälskador och trafikledsnätets åldrande delar) så att trafikledsnätet också tål framtida konsekvenser av klimatförändringar. Ombyggnad av särskilt de delar av trafikledsnätet som byggts på 1960- och 1970-talet.

Förutse reparationsskulden för trafikledsnätet och förbereda sig samtidigt för klimatförändringens konsekvenser. Allokera underhållsresurserna i första hand till de mest kritiska lederna (t.ex. leder som är viktiga för försörjningsberedskapen och räddningstjänsten, huvudleder, viktiga rutter och omstigningsplatser för kollektivtrafiken, viktiga gång- och cykelleder och transportleder som behövs av näringslivet), som belastas mest av klimatförändringarna (t.ex. tjälskador, kraftiga regn), så att de kan användas även under extrema väderfenomen.

Ta hänsyn till de sammantagna konsekvenserna av det ökade antalet tunga fordon och menföre som blir allt vanligare.

Förutsättningar för genomförandet

- Inkludera de risker som anknyter till klimatförändringen i normerna för trafikledsplaneringen
- Prognosmodeller och riskkartläggningar som stöd för beslutsfattandet
- En riskbaserad prioriteringsmodell för kritiska leder
- Investeringsplaner på lång sikt och trygghet av resurser

✓ 3. Integrera behoven av klimatanpassning i planeringen av underhåll av och investeringar i trafiklederna

Utveckla verksamhetsmodeller som ökar väg- och bannätets och gång- och cykelvägarnas anpassningsförmåga i förändrade väderförhållanden. Betydelsen av vinterunderhåll betonas särskilt när det gäller att trygga förutsättningarna för gång- och cykeltrafik och för de sårbara befolkningsgrupperna. Utveckla underhållstjänsterna för att hantera förändrade väderförhållanden för att säkerställa en trygg mobilitet även under undantagsförhållanden, särskilt för att säkerställa resurserna för vinterunderhåll.

Uppdatera anvisningarna till exempel i fråga vattenhantering, dagvattenlösningar, dränering, vädertåligt byggmaterial och konstruktioner

samt en klimathållbar planering. Se till att anvisningarna finns tillgängliga på alla plan-nivåer och planeringsprocesser.

Förutsättningar för genomförandet

- Planering av prediktivt och riskbaserat underhåll.
- Kompetensutveckling och nya upphandlingsmodeller i kommunerna.
- Tillräckliga resurser för underhåll även under extrema väderförhållanden.
- Bättre förståelse om klimatrisker och regionala sårbarheter.
- Samarbete mellan myndigheter och införande av nationella direktiv i kommunerna.
- Nationella riktlinjer och aktuell forskningskunskap.

Riktlinje 2: Stärka leveranskedjornas och logistikens resiliens

Stärka transportkedjornas och de logistiska knutpunkternas funktionssäkerhet vid klimatrisker.

Nyckelåtgärder:

✓ 4. Minska avbrott i kritiska transporter genom att omdirigera den tunga trafiken till sådana trafikleder som bättre tål tung trafik och mer varierande väderförhållanden

Omdirigera tung trafik till vägavsnitt som är lämpligare för tung trafik och till spår och huvudvägar som bättre tål varierande väderförhållanden för att minska avbrott i kritiska transporter orsakade av tjälskador och översvämningar.

Beakta placeringen av rastplatser och distributionsinfrastruktur som en del av ruttplaneringen samt beakta eventuella trafikstockningar som detta orsakar.

Förutsättningar för genomförandet

- Utnyttja trafikledning och informationssystem vid ruttplaneringen.
- Investeringar i infrastrukturen för tung trafik.
- Samarbete med näringslivet för att identifiera behov.

✓ 5. Stärka logistik- och transportnät så att de bättre tål de växande riskerna i fråga om klimatförändringar och leveranskedjor

Identifiera och säkerställa den kritiska logistikinfrastrukturen i Nyland, t.ex. hamnar, huvudleder och terminaler (under riskanalysfasen identifierades följande som viktiga objekt: Nylands huvudvägnät i sin helhet, stambanan, riksväg 3, ställvis riksväg 4 och 7, Ring III, hamnarna i Borgå och Helsingfors samt Helsingfors-Vanda flygplats).

Utveckla logistik och transportnät som stöder den internationella och inhemska handelns funktion (t.ex. vid stormar eller transportavbrott) genom att undersöka t.ex. behovet av reservvägar.

Förutsättningar för genomförandet

- Proaktiva planer för laddnings- och distributionsinfrastruktur, särskilt på rutter för tung trafik.
- En regional samordning av energisystem och trafikplanering.
- Samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn vid ibruktage av nya drivkrafter: samarbete med energibolag för att säkerställa ett hållbart elnät.

✓ 6. Trygga näringslivskoncentrationer och logistiska knutpunkter

Identifiera logistiska knutpunkter för näringslivskoncentrationer och beakta dem i trafikplaneringen (t.ex. partihandelns trafikbehov, industriområden). Beakta anpassningsförmågan hos lagrings- och distributionsverksamheten (t.ex. logistikcentrum som är belägna i områden med översvämningrisk).

Utveckla en funktionell infrastruktur för containertrafik, såsom Nordsjö järnvägs-terminal, vilket stöder effektiva och resilienta logistiklösningar.

Utveckla arbetsfördelningen mellan hamnarna, till exempel genom konceptet för reservhamnar (t.ex. Helsingfors-Hangö) för att trygga funktions-säkerheten och försörjningsberedskapen.

Beakta flygplatsområdet som en del av de logistiska knutpunkterna och näringslivskoncentrationerna och säkerställa dess funktionssäkerhet och försörjningsberedskap till exempel i krissituationer. Utveckla resiliensen för flygplatsområdets anslutningstrafik som en del av det regionala trafiksystemet.

Förutsättningar för genomförandet

- En geodatabaserad analys och framsyn av hur kritiska leveranskedjorna och logistikruterna är.

- En regional riskanalys av hamnarnas funktionsförmåga (t.ex. stormar, högre havsnivå, isförhållanden).
- Kommunerna och landskapsförbundet ska ha resurser och befogenheter att ta hänsyn till knutpunkterna vid planläggning och investeringar.
- En regional logistikstrategi i samarbete med hamnarna, VR, Trafikledsverket och andra trafikmyndigheter (Traficom, livskraftscentralerna) och aktörer inom försörjningsberedskapen. Samarbete med logistikoperatörer (Schenker, DHL, Posti osv.) är en möjliggörande faktor.
- Samarbete med företag inom branschen.

✓ 7. Säkerställa trafikens funktionsförmåga även vid extrema väderförhållanden så att sårbarheterna i energioverförings- och laddningsinfrastrukturen beaktas

Beakta de ökande energibehoven hos trafiken som elektrifieras samt säkerställa tillgången på energi på viktiga logistikobjekt som en del av planeringen av logistikinfrastrukturen och beredskapen.

Säkerställa kollektivtrafikens funktions-säkerhet även vid störningar (t.ex. elbussarnas, tåg-, metro- och spårvägstrafikens funktion,

tillgången till laddningsinfrastruktur och beredskap i händelse av elavbrott).

I undantagssituationer beaktas trafikens beroende av el, både eltrafikens och bränsledistributions beroende av elnätet.

Förutsättningar för genomförandet

- En regional samordning av energisystem och trafikplanering.
- Proaktiva planer för laddnings- och distributionsinfrastruktur särskilt på rutterna för tung trafik: behov av områdesreserveringar för ny distributionsinfrastruktur.
- Samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn vid ibruktagande av nya drivkrafter: samarbete med energibolag för att säkerställa ett hållbart elnät.
- Teknologilösningar för att stärka kollektivtrafikens motståndskraft.

8. Stärka den kunskapsbas som stöder anpassningen och användningen av information vid planeringen av investeringar och underhåll av lederna och trafiknätet

Stärka kontrollen av trafikledsnätets skick och kunskapsbasen, särskilt när det gäller klimatförändringarnas konsekvenser.

Samla in och utnyttja aktuella data (t.ex. ytskador, sprickor och asfalthål) samt digitala lösningar som digitala tvillingar, analys av geografiska data och modellering som stöd för beredskap, planering och beslutsfattande: med hjälp av data planeras och prioriteras resursfördelningen så att underhållet och investeringarna på bästa sätt riktas mot klimatrisker (t.ex. tjälskador och översvänningsrisker).

Kombinera informationsmaterial från olika branscher och utnyttja plattformar för öppna data för att stödja beredskap, planering och beslutsfattande (med beaktande av tillgången till material).

Förbättra tillgängligheten till, kännedomen om och användningen av befintliga informationsmaterial och verktyg (t.ex. klimatriskkartor, vattenförvaltningsguider) på alla förvaltningsnivåer.

Förutsättningar för genomförandet

- Stärka kunskapsbasen om väderkänslighet och kritiska punkter: användning av digitala uppföljningsverktyg (t.ex. digitala tvillingar och realtidsdata) om ledernas och infrastrukturens skick
- Säkerställa kompatibla informationssystem och informationsutbyte i realtid mellan olika aktörer (t.ex. landskapsförbund, kommuner, Livskraftscentralen i Nyland, Tillstånds- och tillsynsverket, Trafikledsverket).
- Finansiering av implementering och underhåll av digitala lösningar.
- Enhetliga och kompatibla informationssystem.
- Tillräcklig kompetens och resurser för att utnyttja tekniken.
- Tillgång till och uppdateringsmöjligheter för nationella och regionala informationslager.
- Försök och pilotprojekt mellan kommuner och landskap.
- Kommunikation

Riktlinje 3: Trygga försörjningsberedskap och kritiska funktioner

Trafiksystemets och den kritiska infrastrukturens verksamhetsförutsättningar säkerställs även under extrema förhållanden.

✓ 9. Utveckla alternativa logistiska rutter och transportformer för att säkerställa transportsystemets resiliens och försörjningsberedskap vid störningar orsakade av klimatrisker

Utveckla parallella vägförbindelser och tvärgående rutter vid huvudleder (t.ex. Ring IV, Ring V/RV25) för att säkerställa alternativa transportrutter: reservvägar identifieras och säkerställs som en del av utvecklingen av trafiksystemet.

De olika transportformerna (spårtrafik, vägtrafik, vattentrafik) beaktas i stor utsträckning vid planeringen av trafik och logistik på systemnivå (regionala transportförbindelser).

Beakta principerna för TEN-T-kärnnätet, planerna AFIR (Alternative Fuels Infrastructure Regulation) och SUMP (Sustainable Urban Mobility Plan) vid trafik- och logistikplanering i händelse av väderrelaterade störningar.

Mångfalden i trafikledsnätet stärks så att anpassningsåtgärderna och åtgärderna för försörjningsberedskap stöder varandra.

Förutsättningar för genomförandet

- Samordning av nationell och regional planering av trafiksystem: utveckla lägesbilden för trafiken och logistiken i samarbete med myndigheterna (Transport- och kommunikationsverket Traficom, livskraftscentraler, kommuner och Trafikledsverket) samt näringslivet.
- Nationell och regional beredskapsplanering som omfattar logistiska reservrutter.
- En långsiktig finansiering säkerställs och trafikledsprojekt prioriteras med tanke på försörjningsberedskapen.
- Utnyttja MBT-avtalen och Trafik 12-planen.
- Tillräckliga investeringar för att säkerställa en mångsidig trafikinfrastruktur (parallella förbindelser, spårtrafik, hamnar).

✓ 10. Säkerställa funktionsförmågan hos kritiska infrastrukturobjekt som utsätts för väderförhållanden och hos känsliga delar av det kritiska trafiknätet under alla förhållanden

Identifiera och prioritera trafikleder och förbindelser som ska hållas i funktion under alla förhållanden (t.ex. räddningsvägar, viktiga godstransporter, kollektivtrafikens viktigaste rutter och omstigningsplatser): tydliga kriterier fastställs för kritisk infrastruktur (t.ex. strategiska leder, hamnar, laddinfrastruktur) i nära samarbete med organisationer inom försörjningsberedskapen.

De sårbara punkterna i det kritiska trafiknätet beaktas, särskilt de nyländska hamnar som är av betydelse på riksnivå och Helsingfors-Vanda flygplats.

Planera områdesreserveringar så att anpassningsaspekterna beaktas och att reaktiva anpassningsåtgärder (t.ex. dränering) kan genomföras snabbt.

Multifunktionalitet och flexibilitet främjas till exempel med beredskapsutrymmen, så att de stöder hanteringen av undantagssituationer.

Förutsättningar för genomförandet

- Regionala utredningar och en lägesbild av den kritiska infrastrukturen.
- Samordning av planläggning och beredskapsplanering.
- Samarbete med aktörer inom säkerhetsbranschen och försörjningsberedskapen och aktörer inom kollektivtrafiken.

Riktlinje 4: Utnyttja information och teknik som en del av klimatanpassningen

Data, geografisk information och digitala lösningar används som stöd för framförhållning och planering.

11. Stärka bedömningen av anpassningsåtgärdernas effektivitet i planerings- och beslutsprocesserna inom trafik och logistik

Kostnaderna och kostnadseffektiviteten för anpassningsåtgärderna bedöms i de olika genomförandealternativen.

De långsiktiga ekonomiska riskerna med att inte vidta åtgärder, såsom ökningen av reparations-skulden och kostnaderna för skador, lyfts också fram.

Resultaten av bedömningen används som underlag för planeringen och beslutsfattandet.

Förutsättningar för genomförandet

- Ekonomiska bedömningsmodeller utvecklas på lokal nivå och på landskapsnivå.
- Samarbete mellan forskningsinstitut och regionförvaltning.
- Integrering i planeringsprocesserna för investeringar och budgetplanering.
- En tillräcklig kunskapsbas om kostnaderna för skador och fördelarna.

12. Utnyttja öppna data och öppna gränssnitt i anpassningsarbetet

Digitala verktyg (t.ex. digitala tvillingar) utvecklas för att visualisera klimatrisker och modellera anpassningsåtgärder, och möjligheterna att använda dem som stöd för kommunernas anpassningsarbete undersöks.

EU:s finansiering av forskning, utveckling och innovation används för projekt som stärker anpassningssamarbetet.

Riktlinje 5: Stärka kompetens och samarbete

Olika aktörers kompetens samt samarbete och informationsutbyte stärks i fråga om klimatanpassningen och den regionala resiliensen förbättras genom att utveckla välfungerande samarbetsstrukturer mellan aktörer inom trafik, logistik och näringar.

13. Stärka information om beredskapen för klimatrisker i trafikmiljöer samt stärka medvetenhet om klimatrisker

Beredskapskommunikationen utvecklas och medvetenheten om vardagliga klimatrisker (t.ex. översvämningsrisker vid hållplatser, cykelvägar och källare, vattenansamlingar orsakade av störtregn på busshållplatser, cykelvägar och i gångtunnlar) ökas i syfte att stärka invånarnas och aktörernas förmåga att identifiera och förutse klimatrisker, förebygga dem, reagera när de uppstår och lindra deras effekter.

- Praktisk kommunikation och vägledning ges olika användargrupper om risker och praxis som anknyter till klimatförändringens konsekvenser.

- En ökad medvetenhet stöder också säkerheten, minskar störningarna i trafikmiljön och främjar anpassningen till ett förändrat klimat.

Möjligheterna för olika befolkningsgrupper att delta i lokala beredskapsåtgärder och resiliensbyggande insatser ökas.

Förutsättningar för genomförandet

- Samarbete med kommunal kommunikation, räddningsverk, anordnare av kollektivtrafik och organisationer.
- Användarorienterade, visuella och flerspråkiga kommunikationsformer.
- Uppdaterade varnings- och uppföljningssystem (t.ex. väder- och dagvattenkartor).

14. Utveckla regional kompetens och anpassningsmodeller för att stärka trafiksystemets och logistikens resiliens

Stärka planerarnas, myndigheternas och näringslivets kompetens när det gäller klimatrisker, hanteringen av dem och utvecklingen av nya klimathållbara verksamhetsmodeller genom att stödja införandet av nya tänkesätt och

försök (till exempel genom att utveckla gator och offentliga utrymmen så att de flexibelt kan användas efter omständigheter och behov).

Utnyttja internationella erfarenheter av anpassningen till klimatförändringar inom trafik, logistik och regional utveckling (t.ex. policynätverk).

- Stödja användningen av internationella goda praxis och lärdomar som gäller anpassning till klimatförändringar och riskhantering och spridning av dessa på regional nivå.
- Dubbelriktat lärande: även lokala innovationer görs synliga internationellt.

Upphandlingsmodeller för underhåll av trafikledsnätet utvecklas i en mer klimathållbar riktning, särskilt för att stödja hanteringen av förändrade vinterförhållanden (t.ex. perioder då temperaturen växlar runt noll grader) på kritiska sträckor.

Förutsättningar för genomförandet

- Integrering av utbildningar och anvisningar i planeringsprocesser.
- Resurser för en kontinuerlig kompetensutveckling hos kommunernas personal.
- Stöd för en försökskultur och en tillåtande verksamhetsmiljö.

- Deltagande i internationella nätverk och EU-projekt.
- Överföring av god praxis till Nyland.
- Testning av pilotprojekt och nya verksamhetsmodeller i kommunerna.
- Proaktiv underhållsplanering och väderbaserade reaktioner.
- Samarbete med företag och forskningsinstitut inom branschen.

15. Stärka regionalt, nationellt och internationellt anpassningssamarbete mellan olika aktörer inom trafik, logistik och infrastruktur

Klargöra ansvarsfördelningen mellan de olika förvaltningsnivåerna och stärka samordningen genom att systematiskt integrera anpassningen i MBT-planeringen och i den övriga regionala utvecklingen. Stärka interaktionen i olika skeden av planeringsprocesserna.

Främja samkommunala projekt och partnerskap som stöder genomförandet av och kontinuiteten i anpassningsåtgärderna på lokal nivå samt systematiskt dela med sig av god praxis och erfarenheter.

Stärka samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena i beredskapen för extrema väderfenomen.

Synkronisera underhållet och reparationen av den offentliga och privata sektorns farleds- och gatunät så att de stöder klimatresiliens, motståndskraft mot störningar och kostnadseffektivitet.

Förutsättningar för genomförandet

- Resurser för att samordna samarbetet (t.ex. regionala nätverk eller roller som koordinator).
- Nationella riktlinjer och verktyg för att stödja kommunerna.
- Tillgång till finansieringskanaler och kunnande för att utnyttja dem.
- Landskapsförbundets roll är att stödja kommunerna och sammanföra nätverk.
- En gemensam lägesbild av regionala klimatrisker och sårbarheter.
- Gemensamma kunskapsbaser (t.ex. områden med hälsorisker, befolkningsstruktur) och fungerande gränssnitt.
- En integrerad planering mellan välfärdsområdena och kommunerna.
- Gemensamma modeller för information och beredskap (t.ex. värmevarningar, tjänsternas tillgänglighet).

16. Stärka företagens förmåga att delta i regionalt anpassningsarbete

Göra det möjligt för företag att aktivt delta i det regionala anpassningsarbetet och utveckla lösningar som stärker näringslivets resiliens inom logistik- och produktionskedjor (t.ex. flexibla leveranslösningar).

Utveckla nöd- och evakueringsplaner med aktörer inom turismbranschen och se över möjligheten att inkludera aktörerna inom turismbranschen i beredskapsplaneringen (t.ex. dubbel användning när det gäller turismtjänster).

Dra nytta av turismaktörernas och de internationella nätverkens erfarenheter av beredskap för klimatrisker och hållbar evenemangsproduktion.

Förutsättningar för genomförandet

- Faciliterade samarbetsprocesser (t.ex. näringspaneler, gemensamma riskworkshoppar).
- Incitament till företag för anpassningsåtgärder (t.ex. former av investeringsstöd).
- Regionala ekosystem och utvecklingsbolagens roll som förmedlare.

Riktlinje 6: Stärka en klimathållbar stadsplanering när trafikens och näringsområdenas anpassning främjas

Klimatförändringens konsekvenser beaktas på alla plannivåer och byggandet styrs utanför områden som är utsatta för klimatrisker.

17. Främja flexibel markanvändning och multifunktionella stadsrum som stöder trafikens och underhållsåtgärdernas klimatresiliens

Främja multifunktionalitet och tidsmässig flexibilitet i offentliga områden (t.ex. gator, parker) så att ett och samma utrymme kan betjäna både vardaglig mobilitet och behov i undantagssituationer.

Beakta särskilt utrymmesbehov vid vinterunderhåll och underhållsåtgärder på ett sätt som inte minskar de element som är viktiga för anpassningen, såsom grönområden, träd eller konstruktioner som släpper igenom dagvatten, och utnyttja planeringslösningar som kombinerar underhållsåtgärdernas behov och klimathållbara lösningar (t.ex. mångsidiga skvär- och gatuområden som är avsedda för både mobilitet och vattenhantering).

Natur, naturresursekonomi (jord- och skogsbruk) och kulturmiljöer

När det gäller Nylands natur, naturresursekonomi och kulturmiljöer är klimatriskerna förknippade främst med temperaturökningar, ökad nederbörd och intensifierade extrema fenomen samt med deras konsekvenser för ekosystem och näringar.

Klimatuppvärmningen och extremt väder förändrar arternas levnadsförhållanden, vilket medför att arter flyttar och hotade arter utrotas. Öppna och näringsfattiga livsmiljöer och arter som är anpassade till dem är särskilt sårbara. Spridningen av nya arter och sjukdomsagenser hotar redan nu ekosystemens balans: både den terrestra och akvatiska biologiska mångfalden. Eutrofiering och främmande arter ökar också trycket på den biologiska mångfalden. Anpassningen förutsätter att den biologiska mångfalden stärks, att de ekologiska nätverken tryggas och att restaurerings- och skyddsåtgärderna utvecklas på lång sikt.

Odlingsförhållandena förändras avsevärt i och med att de extrema väderfenomenen ökar. Torrperioder, kraftiga regn och minskad tjäle försvagar markstrukturen och ökar risken för

erosion. Torka och värmeperioder under den inledande vegetationsperioden orsakar skördeförluster och försämrar kvaliteten på skörden. På samma sätt är skogarna utsatta för stormar, torka, minskning av tjäle och en ökning av skadeinsekter. I synnerhet Nylands grandominerade skogar är särskilt känsliga för skador som orsakas av granbarkborre och rotticka. Avgörande ur anpassningsperspektivet är diversifiering av skogarnas struktur och ökad mångfald, diversifiering av kulturväxter samt anpassning av metoderna till det förändrade klimatet.

Kulturmiljöer och till exempel naturturism är känsliga för förändringar i miljön. Anpassningen förutsätter förvaltningsplaner som stöder bevarandet av kulturmiljöer och anpassning av underhållet av byggnader till förändrade förhållanden. Dessutom är det viktigt att stödja turismens och kulturmiljöns klimatesiliens genom en proaktiv planering och multifunktionella lösningar.

Behovet att anpassa naturen, naturresursekonomin och kulturmiljöerna i Nyland betonar stärkandet av mångfalden, utvecklingen av klimathållbara jord- och skogsbruksmetoder, tryggandet av ekosystemtjänster och skyddandet av kulturarvet som en del av den regionala klimatesiliensen.

Riktlinje 7: Beakta anpassning, natur och kulturvärden vid planering och beslutsfattande

Klimatresiliensen stärks genom markanvändning och planläggning så att riskområden undviks och anpassningen stöder den biologiska mångfalden och bevarandet av kulturmiljöer.

✓ 18. Trygga Nylands vidsträckta naturområden och stärka de ekologiska nätverken som en del av anpassningsförmågan

Nylands nuvarande vidsträckta naturområden tryggas och de ekologiska nätverken stärks som en del av landskapsplanläggningen och den övriga regionala planeringen, för de upprätthåller ekosystemens verksamhet och den biologiska mångfalden, med beaktande av vattendragens roll som ekologiska korridorer. Ett mångsidigt ekosystem är också flexiblare och tåligare mot störningar såsom extrema väderfenomen, skadedjur eller sjukdomar. Nyland, som är ett kustlandskap, ska också ta hänsyn till den roll som Östersjöns marina ekosystem har och stödja bevarandet av den marina biologiska mångfalden.

I Nyland identifieras de naturhelheter och ekosystem (inklusive vattenecosystem) som är särskilt känsliga för klimatförändringens

konsekvenser, och anpassningsåtgärder riktas mot dessa objekt.

Anpassningen görs starkt kopplad till landskapets program för biologisk mångfald¹, som innehåller information om naturens tillstånd i landskapet och tryck på naturen och fastställer mål och metoder baserade på frivilliga åtgärder för att skydda och stärka den biologiska mångfalden.

Förutsättningar för genomförandet

- En fungerande, aktuell kunskapsbas om naturens kärnområden och nätverk (geografisk information, naturutredningar).
- Säkerställa en tillräcklig finansiering för planläggningen och skyddet (inkl. kompensationsmekanismer).
- Tillräckligt stöd till lagstiftningen om områdesanvändning och byggande.
- Byggnadstillsyn och förnyelse av byggnadsordningar.

¹ Livskraftscenarierna ansvarar för beredningen av LUMO-programmen på landskapsnivå, som uppfyller de uppgifter som anges i naturvårdslagen och som omsätter nationella och internationella mål i konkreta åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden på landskapsnivå.

- Rådgivning och kunskapsmässigt stöd till markägarna, t.ex. alternativa sätt att förvärva inkomster (t.ex. mångbruksskogar, koldioxidkompensation, naturvärdesmarknad).
- Kommunikation och växelverkan kring betydelsen av skydd och ekologiska förbindelser samt kring regionala mål.
- Tillräcklig geografisk information och ekologisk expertis om känslighetsfaktorer och klimatrisker.
- Utveckling av naturvärdesmarknaden och andra ekonomiska styrinstrument för att finansiera ytterligare skydd.

✓ 19. Stärka beaktandet av klimatanpassningen på alla plannivåer genom att utnyttja multifunktionella planeringslösningar och verktyg som stöder anpassningen

Klimatrisker och sårbarheter beaktas systematiskt i planeringslösningar, till exempel genom att stärka användningen av tillgänglig klimatriskinformation i planläggningen och tillhandahålla klimatriskinformation till planläggare.

Främja multifunktionella planeringslösningar (t.ex. naturbaserade lösningar, mångsidig

blågrön struktur) som samtidigt stärker regionens klimaresiliens, stöder biologisk mångfald, bevarar och stärker kulturmiljöns värden och stärker kopplingen till naturen som gynnar människors hälsa e.d.

- Man beaktar särskilt perspektivet för tätare städer, dvs. urbana träd och den närliggande naturens klimaresiliens samt till exempel naturbaserade lösningar på fastighetsnivå: murkna träd, kvistar som lämnas kvar, grönområden som förbättrar absorberingen av dagvatten.

Förutsättningar för genomförandet

- Tydliga riktlinjer och exempel på riks- och landskapsnivå samt engagemang för att främja klimatanpassningen i kommunernas strategier och markpolitiska riktlinjer.
- Utbildning och kompetensutveckling för kommunala planläggare.
- En kartbaserad presentation av geografisk information och klimatrisker i ett användbart format för planläggare.
- Enhetliga verktyg, såsom grönkoefficient, till exempel som en del av planbestämmelserna, handlingsprinciper öppnas upp i planbeskrivningar och bygganvisningarna ska främja strukturella lösningar som stöder klimatanpassningen.

- Naturvårdsskyldigheterna ska ingå i planer och bygganvisningar.
- Tillräckligt stöd till lagstiftningen om områdesanvändning och byggande.
- Byggnadstillsyn och revidering av byggnadsordningar.
- Samarbete med fastighetsägare och byggherrar.
- Kommunikation om fördelar med biologisk mångfald och sätt att öka den biologiska mångfalden.

20. Samordna markanvändningen med projekt inom den gröna omställningen samtidigt som natur- och kulturvärdena tryggs och hantera motstridiga krav ur klimatanpassningens perspektiv

Utveckla planerings- och styrinstrument för att säkerställa att projekten inom den gröna omställningen (t.ex. energi- och transportinfrastruktur) i första hand placeras utanför områden som är värdefulla med tanke på naturen eller kulturhistorien; vid planeringen beaktas också havsmiljöns naturvärden.

Planerings- och beslutspraxis främjas för att lösa konflikter mellan olika markanvändningsintressen, med beaktande av klimatanpassningen.

Förutsättningar för genomförandet

- Utveckling av lagstiftning och konsekvensbedömningar så att natur- och kulturvärdena identifieras i ett tidigt skede av planeringen.
- Systematisk användning av information och kartläggningar vid placeringen av projekt.
- Fungerande växelverkan mellan myndigheter, aktörer och regionens invånare.
- Tydliga kriterier för konsekvensbedömningen av känsliga områden.
- En tydlig och konsekvent lagstiftning ska vara föremål för intressebevakning när olika mål samordnas.
- En omfattande delaktighet i intressentgrupper och social acceptans.
- Beslutsfattande och ledning som grundar sig på lokala forskningsresultat.
- Ett långsiktigt planeringssamarbete mellan olika förvaltningsnivåer och sektorer.

✓ 21. Stärka nyländska skogars klimatresiliens genom att öka mångfalden genom regionala lösningar och genom att diversifiera skogsbruksmetoder som stöd för det regionala skogsprogrammet

Öka skogarnas mångfald och ekologiska struktur för att bygga ett skogsekosystem som är tåligare mot de risker som orsakas av klimatförändringar (torka, skadedjur, stormar).

Rekreationsskogarnas mångfald och roll som en del av de ekologiska nätverken stärks genom att främja skogsvårdsmetoder som ökar den biologiska mångfalden.

Införandet av alternativa avverkningsmetoder och skogsvårdsmetoder samt en aktiv styrning av skogsstrukturen främjas för att stärka resiliensen i syfte att minska skogarnas känslighet för stormskador. I synnerhet kantskogar vid kalavverkning och fröträdsställningar är mycket sårbara för klimatförändringarnas konsekvenser.

Tillämpandet av frivilliga skyddsmetoder utnyttjas och uppmuntras för att stärka skogsnaturen, till exempel metoder som avses i METSO-programmet.

Förutsättningar för genomförandet

- Utveckling av skogsbruksmetoder och skogsvård för att stödja mångfald.
- Öka medvetenheten och kunskapen bland skogsägare och aktörer.
- Incitament och stödsystem för ekologiskt hållbar skogsvård

Riktlinje 8: Stärka vattenresiliens och främja planering på avrinningsnivå

Vattentillgångarnas tillräcklighet tryggas och vattenkvaliteten förbättras med naturenliga vattenhanteringslösningar på avrinningsnivå, som stöder restaurering och förebygger översvämningsskador.

✓ 22. Återställa livsmiljöer och främja naturenliga vattenhanteringslösningar

Man strävar efter att förbättra vattendragens tillstånd genom att utöka och utvidga befintliga skyddszoner på lämpliga ställen och se till att de förverkligas i jord- och skogsbruksområden, särskilt längs diken och småvatten, så att det är möjligt att förebygga översvämningsskador och skydda vattenkvaliteten och få fördelar med mångfald både i inlandet och i Östersjön.

Utnyttja lösningar som baserar sig på naturens processer, såsom våtmarker, fåror i två nivåer, åtgärder som förbättrar markens vattenupptagningsförmåga och lämpliga inhemska växtarter, i hanteringen av regnvatten.

Till exempel myrar, våtmarker och marina naturobjekt återställs för att stärka det naturliga översvämningsskyddet och kolbindningen: restaureringen av myrar och andra livsmiljöer fortsätter som ett verktyg för klimatanpassning som återställer den naturliga vattenbalansen och minskar översvämningsskador.

Främja markägarnas frivilliga engagemang i skyddet av miljöobjekt.

Förutsättningar för genomförandet

- Förbättra genomförandet av gällande lagstiftning (t.ex. vattenlagen, skogslagen).
- Rådgivning till markägare och ekonomiska incitament för att införa skyddszoner.
- Utveckling av kontroll och uppföljningssystem.
- Samarbete mellan olika aktörer (t.ex. kommuner, markägare, vattendragssammanslutningar).
- God praxis, exempel och anvisningar för planering och genomförande av naturenliga lösningar.

- Stärka kunskapsbasen om markegenskaper och regionala konsekvenser.
- Finansiering och administrativt stöd för restaureringsåtgärder (t.ex. Helmi-programmet, LIFE-projekt).
- Utveckla och pilottesta verksamhetsprinciperna för kompensationshandeln och naturvärdesmarknaden.
- Systematisk kartläggning och prioritering av objekt utifrån de ekologiska fördelarna.

✓ **23. Främja regionalt samarbete inom vattenhanteringen samt vattenhantering på avrinningsnivå**

Stärka samordnande förhållningssätt på vattenhantering på avrinningsnivå när det gäller lösningar för markanvändning, jord- och skogsbruk, byggande och naturvård så att det är möjligt att hantera både vattenkvantitet och vattenkvalitet på ett heltäckande sätt från avrinningsnivå till åkerskiftesnivå. Vid vattenhantering på avrinningsnivå aktiveras markägare till att vidta åtgärder via till exempel dikningssammanslutningar.

Vattendragens goda tillstånd och förvaltningen av vattenmängden (inklusive förbättring av vattenupptagningsförmågan) ska vara en

utgångspunkt för alla åtgärder (inklusive vattenvård, planläggning, byggande, jord- och skogsbruk). Framsyn behövs för att risken för torka och dess negativa effekter på mark, trädbestånd och åkerodling inte ökar i framtiden. Genomförandet av naturenliga lösningar för grundtorrläggning beaktas så att de också stöder stärkandet av den biologiska mångfalden och genomförandet av EU:s restaureringsförordning på kommun- och landskapsnivå.

Det införs naturbaserade lösningar, såsom skyddszoner, våtmarker, fåror i två nivåer och fördröjningskonstruktioner, för att minska näringsbelastningen, förbättra vattenkvaliteten och förhindra negativa effekter av översvämningar som beror på kraftiga regn och översvämningar.

Förutsättningar för genomförandet

- Regionalt samarbete mellan olika aktörer i avrinningsområdet (kommuner, Livskraftscentralen i Nyland, Livskraftscentralen i Lappland, Tillstånds- och tillsynsverket, vattenandelslag, dikningssammanslutningar, privata markägare).
- Revidering och samordning av lagstiftning och planeringsanvisningar på avrinningsnivå för att stödja målen för vattnets tillstånd.

- Färdplaner för planering av avrinningsområden, planer för vattenförvaltning i avrinningsområden.
- Smidiga tillstånds- och planeringsprocesser.
- Tillgång till information (geografisk information, konsekvensbedömningar), information och användning av digitala planeringsverktyg.
- Finansiering för genomförande av vattenhanteringsåtgärder och långsiktigt underhåll (t.ex. utnyttjande av kompensation).
- Utbildning och instruktioner för planerare och genomförare.
- Exempel: kommunens allmänna planering som sammanställer vattenhanteringsåtgärderna.

Riktlinje 9: Stärka samarbete och finansiering

En effektiv och långsiktig anpassning främjas genom att samarbetet mellan olika aktörer stärks och tillräckliga finansierings- och stödssystem säkerställs.

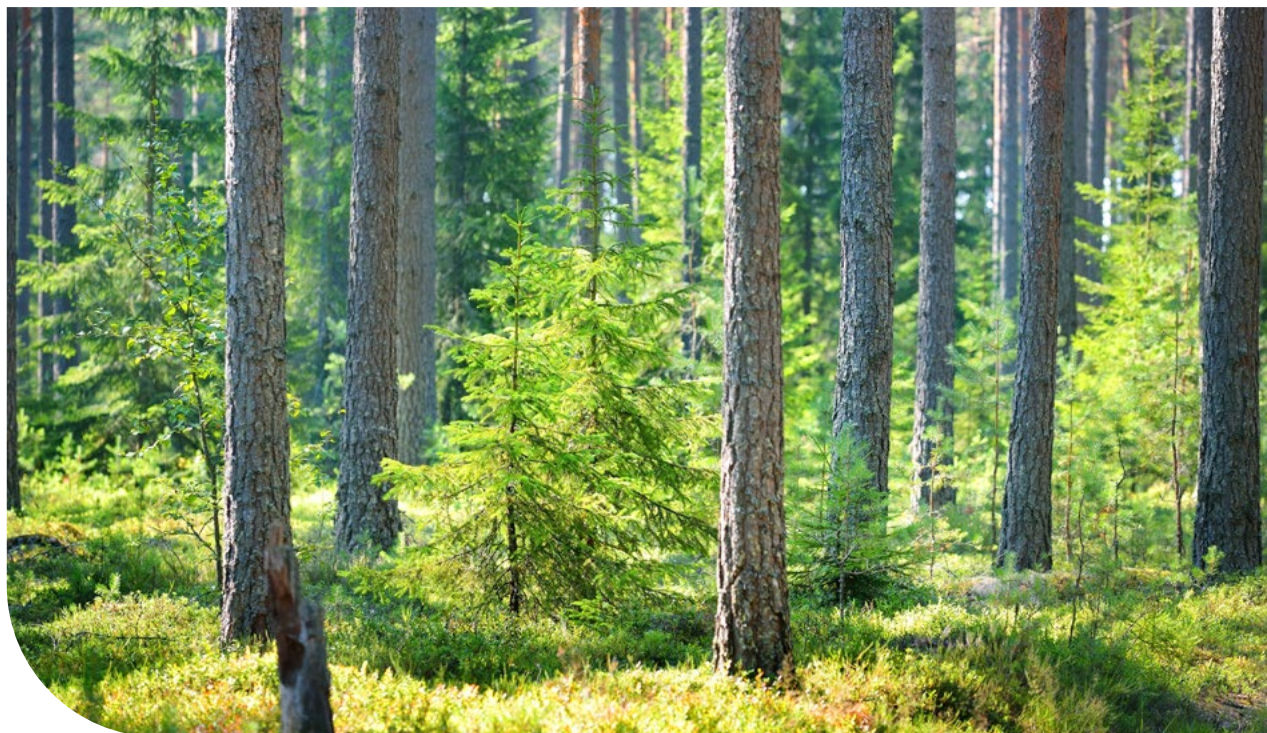
✓ 24. Stärka samarbetet och dialogen mellan aktörer inom planläggningen och inom naturresurssektorn för att främja anpassningen

Under planeringsfasen etableras en aktiv dialog mellan aktörer inom planläggningen och naturresurssektorn.

Landskapets anpassningsåtgärder samordnas med andra regionala program, såsom Nylands skogsprogram (2026–2030), Utvecklingsplan för Nylands landsbygd (2023–2027) och naturresursstrategier.

Man främjar en strategisk planering där klimatriskerna och anpassningen beaktas på ett tväradministrativt sätt.

Växelverkan med markägare ökas när det gäller planering och genomförande av anpassningsåtgärder: riktad information och rådgivning ges, särskilt om skogarnas naturvärden och anpassningsåtgärdernas mångfacetterade fördelar.

Förutsättningar för genomförandet

- Politiskt stöd för att integrera anpassningen i beslutsfattandet på alla nivåer.
- Faciliterade processer för växelverkan och plattformar för samarbete.
- Utbyte av information och en gemensam kunskapsbas om konsekvenserna av anpassning, jordbruk, skogsbruk och markanvändning.

- Uppbyggnad av förtroendet och säkerställande av kontinuiteten i samarbetet.
- Tillräckliga resurser och sakkunskap för rådgivning inom jord- och skogsbruk.

✓ **25. Påverka utvecklingen av rättvisa kompensations- och stödsystem inom jordbruket så att de uppmuntrar till anpassningsåtgärder**

Sträva efter att rikta intressebevakningsåtgärder till stödsystem, så att de tar hänsyn till de anpassningsåtgärder som redan vidtagits (t.ex. regenerativt jordbruk, ekoproduktion, markförbättring) på ett rättvist sätt.

Inleda en bredare debatt om riktningen för systemet med jordbruksstöd när det gäller klimatförändringar och anpassning, så att stödsystemen uppmuntrar till att vidta anpassningsåtgärder, såsom förbättring av markens kulturtillstånd och stärkande av vattendragens skyddszoner.

Förutsättningar för genomförandet

- Politisk vilja och administrativ flexibilitet behövs för att reformera stödsystemen.
- Vetenskaplig och praktisk kunskapsbas om de olika åtgärdernas effekter.
- Intressentgruppernas deltagande i beredningen och beslutsfattandet.

✓ **26. Sammanföra aktörer som söker och erbjuder finansiering för att förbättra samarbetet och inriktningen av finansieringen**

För att främja den biologiska mångfalden och anpassningen byggs nätverk och verksamhetsmodeller som sammanför dem som söker och erbjuder finansiering.

Stödja samprojekt och samarbetsplattformar på regional och nationell nivå.

Förutsättningar för genomförandet

- Samordnad facilitering och informationsspridning om finansieringsmöjligheter.
- Tydliga, användarvänliga ansökningsprocesser.
- Gemensamma mål och indikatorer för att bedöma projektens verkningsfullhet.

✓ **27. Säkerställa tillräcklig finansiering och stärka allokeringen av den till grundläggande naturvårdsåtgärder som främjar anpassningen**

Kommunernas och markägarnas grundläggande arbete (t.ex. naturvård, grönområden, vattenförvaltning) stöds med tillräcklig finansiering.

Finansiering allokeras mer effektivt till åtgärder som stöder naturskyddet och den biologiska mångfalden, särskilt på regional och lokal nivå.

Informera om de mångfacetterade fördelarna med anpassningsåtgärder (t.ex. naturbaserade lösningar är ofta mer kostnadseffektiva än tekniska lösningar).

Förutsättningar för genomförandet

- Användning av kostnadsnyttoanalyser och praktiska exempel i beslutsfattandet.
- Kontinuerlig dialog mellan staten och kommunerna om finansieringsbehov.
- Långsiktiga och förutsebara finansieringsinstrument.
- Kommunernas och medborgarorganisationernas resurser för inlämnande av ansökningar.

✓ 28. Utveckla kommunikation om finansierings- och incitamentsmekanismer och stärka särskilt Nylands förbund roll i kommunikationen

Samordna och förmedla information om finansieringsmodeller för anpassning, såsom EU-finansiering, gräsrotsfinansiering och nationella stöd.

Förutsättningar för genomförandet

- Nätverksbaserat samarbete mellan finansiärer och projektaktörer.
- Riktlinje 10: Anpassa verksamhetsmodeller och stärka kompetensen
- Samhällets och näringarnas förmåga att anpassa sig till det föränderliga klimatet ökas genom att utveckla nya verksamhetsmodeller och stärka kompetensen och tillgången till information.

✓ 29. Utveckla incitament och nya förtjänstmodeller för idkare av jord- och skogsbruk

Utveckla mångsidiga ekonomiska och operativa incitament (t.ex. kompensationssystem, stöd till regenerativt jordbruk) som möjliggör flexibla och kostnadseffektiva anpassningsåtgärder för olika gårdar.

Kommunernas kompetens när det gäller användningen av styrmedel (t.ex. administrativa verktyg, rådgivning) stärks och stöds så att de stöder och uppmuntrar markanvändningssektorns anpassning och klimatreiliens.

Utveckla inkomstbildningsmodeller som stöder övergången till en klimathållbar naturresursekonomi.

Förutsättningar för genomförandet

- Styrsystemet utvecklas i samarbete med aktörerna.
- Kommunernas kompetens stöds och administrativa verktyg (t.ex. villkor i arrendeavtal) styrs till att förbättra markens kulturtillstånd och klimatreiliens i allmänhet. Uppmuntra till att förbättra jordmånens skick i jord- och skogsbrukets värdekedja.
- Konkurrenskraftiga incitament för frivilliga anpassningsåtgärder.
- Reformering av stödsystemen så att de blir uppmuntrande.
- Medvetenhet om åtgärdernas mångfacetterade fördelar, såsom ekonomisk kostnadseffektivitet.

✓ 30. Utveckla verksamhetsmodeller för skogs- och jordbruket så att de beaktar de förändrade klimatförhållandena

Utveckla verksamhetsmodeller så att de beaktar minskningen av tjäle och andra extrema väderfenomen vid planeringen av skogsvård och avverkning (t.ex. drivning genom att skydda marken, upprätthålla trädbeståndets kulturtillstånd och minimera belastningen på vattendragen). Uppmärksamhet ägnas också åt enskilda vägars dåliga skick, vilket är viktigt med tanke på jord- och skogsbruket, den ökande förekomsten av menföre samt åt översvämningar och stormskador.

Målet är att proaktivt hantera risker för skogsskador och granska möjligheter att utveckla gemensamma verktyg för detta.

Livsmedelsproduktionens anpassningsförmåga främjas för att trygga livsmedelsförsörjningen i ett föränderligt klimat genom att främja vattenhushållning och mångsidiga odlingsmetoder och produktionsmodeller. Ny teknik utnyttjas inom jordbruket.

Jordbrukets klimatreiliens främjas genom att man stöder övergången till regenerativa odlingsmetoder och Nylands regenerativa livsmedelsystem, vilket stärker Nylands livsmedelstrygghet, självförsörjning och konkurrenskraft i hela mat- och livsmedelskedjan genom nya innovationer.

Förutsättningar för genomförandet

- Ett omfattande samarbete och en öppen och fortlöpande dialog.
- Forskningsbaserade anvisningar för aktörer inom skogsbruket.
- Utbildning och rådgivning till skogsägare och skogsvårdsföreningar.
- Incitament att övergå till ny praxis.
- Investeringsstöd och forskning om nya produktionsmetoder (t.ex. regenerativt jordbruk).
- Förädling och rådgivning för att stödja anpassningsbara arter och metoder.
- Riktlinjerna för livsmedelspolitik och jordbruksstöd fastställs efter anpassningsmålen.
- Smidiga tillstånds- och planeringsprocesser.

31. Utnyttja ekologisk kompensation och andra naturåtgärder för att styra in resurser till åtgärder som stöder anpassning

Den ekologiska kompensationen etableras som ett verktyg för samordningen av markanvändningen och naturskyddet genom att finansiering allokteras till restaurerings- och skyddsåtgärder och genom att kompensationens effekter säkerställs via en beräkning av naturvärdeshektar och jämförbarhet enligt 104 § i naturvårdslagen.

Lindringshierarkin följs: försämringen av naturen bör i första hand undvikas och minimeras i alla skeden av planeringen och genomförandet.

Förutsättningar för genomförandet

- Tydlig lagstiftning och anvisningar för genomförandet av kompensationen.
- En fungerande marknadsplats och ett fungerande kontrollsystem.
- Samarbete mellan olika aktörer.

32. Öka och förbättra markägarnas och medborgarnas kunskande om vikten av biologisk mångfald i klimatanpassningen

Förbättra medborgarnas och markägarnas kunskande om biologisk mångfald, kulturarvsvärden och bekämpning av främmande arter, till exempel genom att stärka informationens tillgänglighet och användbarhet för offentliga och privata aktörer (särskilt för dem som arbetar inom jord- och skogsbruk och naturvård).

Utnyttja mångsidiga metoder för deltagande och kommunikation, såsom närvaroträffar och digitala plattformar, så att alla röster blir hörda och att informationen når många.

Förutsättningar för genomförandet

- Ett omfattande samarbete och en öppen och fortlöpande dialog.
- Resurser för kommunikation och samarbete.
- Tillgängliga kommunikationskanaler och ett innehåll anpassat till målgruppernas behov.

Byggd miljö och kritisk infrastruktur (vattentjänster och energi)

De centrala klimatriskerna i Nylands bebyggda miljö och kritiska infrastruktur är förknippade med ökningen och intensifieringen av extrema väderfenomen, såsom kraftiga regn och värmeböljor. I tätt bebyggda områden belastar dagvattenöversvämningarna till exempel avloppsnätet och orsakar också störningar i kritiska funktioner som trafik och tjänster. Växande underhållsbehov och för tidigt slitage av konstruktioner ökar underhållskostnaderna.

Överhettning av byggnader under långvariga värmeböljor försämrar boendetrivseln och hälsan, särskilt i det gamla byggnadsbeståndet där kyllösningarna och ventilationen är bristfälliga. Fenomenet urbana värmeöar intensifieras, vilket betonar betydelsen av grön- och blåstrukturer som en del av anpassningen.

Energiproduktionen och energidistributionen är i allt högre grad beroende av väderförhållandena. En förnybar energiproduktion är känslig för vädervariationer, vilket ökar risken

för elbrist och efterfrågetoppar. Långa värmeperioder och stormar kan försvaga elnätets funktionssäkerhet och påverka kraftverkens och överföringsförbindelsernas effektivitet.

När det gäller vattentjänster kan torrperioderna sänka grundvattenytorna och försämma vattenkvaliteten, särskilt i områden där vattentjänsterna bygger på små grundvattenförekomster. Kraftiga regn ökar i sin tur överströmningar i avloppsnät och minskar kvaliteten på yt- och grundvatten.

Att förbättra hanteringen av dagvatten, utveckla kyl- och ventilationslösningar i byggnader, stärka resiliensen i energisystemet och elnätet och säkerställa vattentjänsternas funktions säkerhet under föränderliga förhållanden är avgörande med tanke på anpassningen. Samhällsplaneringen bör fokusera på naturliga lösningar, såsom ökningen av grönområden och blå strukturer, som stöder både klimatreiliensen och trivseln i stadsmiljöer.

Riktlinje 11: Vattenhantering och stärkande av vattentjänsternas klimatesiliens

Vattenhanteringen i den byggda miljön och vattenhanteringen på avrinningsnivå förbättras med hjälp av anpassningsåtgärder. Vattentjänstsystemets funktionsförmåga och säkerhet ska säkerställas i föränderliga väderförhållanden.

✓ 33. Stärka vattenförsörjningens anpassningsförmåga i områden som inte omfattas av vattentjänsterna

Identifiera och kartlägga vattentäkter som är utsatta för klimatrisker och se till att nya vattentäkter placeras utanför riskområden för översvämningar och föroreningar.

Utreda små grundvattenförekomsters vattenavgivning och känslighet för extrema väderfenomen samt deras betydelse för den regionala vattenförsörjningen.

Utveckla lösningar för reservvatten och reservkraft, särskilt för de områden som inte är anslutna till centraliserade vattentjänstsystem.

Stödja samarbete mellan kommuner och regionala aktörer i planeringen av vattenförsörjningsberedskapen, informationsutbytet och vägledningen.

Förutsättningar för genomförandet

- En aktuell helhetsbild som baserar sig på geografisk information.
- Samarbete mellan kommuner, Livskraftscentralen i Nyland, Livskraftscentralen i Lappland, regionala vattentjänstverk och räddningsmyndigheter (roller och ansvarsområden).
- Vägledning och rådgivning.
- Systematisk uppföljning.

✓ 34. Främja naturbaserade dagvattenlösningar i tätt bebyggda områden

Främja användningen av fördröjande och absorberande dagvattenlösningar i offentliga områden och byggnader (t.ex. regnträdgårdar, svackor, gröna tak) och uppmuntra till att använda dem i privata utrymmen.

Integrera fördröjnings-, infiltrations- och grönkonstruktionerna (t.ex. gröna tak, svackor, regnträdgårdar) i den byggda miljön och främja ett lokalt utnyttjande av dagvatten, t.ex. för bevattning.

Förutsättningar för genomförandet

- Incitament, till exempel gradering av dagvattenavgifter.
- Konkreta exempel och anvisningar för kommuner och privata aktörer.
- Stöd från byggbestämmelserna och planläggningen.
- Samarbete mellan myndigheter och informationsutbyte över kommungränserna.

✓ 35. Minska ogenomträngliga ytor i tätt bebyggda områden för att förbättra hanteringen av risker för dagvattenöversvämningar

Styrningen av ombyggnad och tomtanvändning utvecklas så att dagvattnet i första hand behandlas på det ställe där dagvattnet bildas med naturenliga lösningar (infiltration, fördröjning), med beaktande av markens egenskaper.

Omvandlingen av befintliga fastigheter och gatuområden uppmuntras så att de blir mer genomträngliga, särskilt i gamla centrumområden där avloppsnätets kapacitet är begränsad.

- Aktuell information om översvämningrisker utnyttjas vid planering och åtgärder riktas till områden som har den största risken för dagvattenöversvämningar.

Förutsättningar för genomförandet

- Anvisningar för tomtspecifika lösningar, exempel på objekt, såsom husbolagens regnträdgårdar.
- Ekonomiska och normativa incitament.
- Öka medvetenhet, utbildning och kommunikation om nya lösningar.
- Samarbete och partnerskap (t.ex. fastighetsförbundet, disponentförbundet)

✓ 36. Värdesätta naturbaserade lösningar och ekosystemtjänster i beslutsfattandet

Anpassningsfördelarna med grönområden och naturbaserade lösningar beaktas i planeringen av investeringar och underhåll, till exempel när det gäller att minska avloppsbelastningen och hanteringen av översvämningsrisker.

Förutsättningar för genomförandet

- Modellering av ekonomiska konsekvenser: lyfta fram fördelar (t.ex. minskad belastning i avloppsnätet) och alternativa kostnader (kostnader för att något inte fungerar) i beslutsfattandet.
- Politiskt stöd och tillräckliga resurser.

✓ 37. Identifiera de mest kritiska reparationsbehoven i vattentjänstnätet och minska reparationsskulden

Identifiera de mest kritiska reparationsbehoven för att förbättra den hållbara vattentjänstinfrastrukturen vid förändrade väderförhållanden som orsakas av klimatförändringar.

- Identifiera och prioritera den kritiska infrastrukturen, såsom defekta lågreservoarer eller högreservoarer.
- Identifiera svaga konstruktioner i vattentjänstnätet (t.ex. rör i dåligt skick).
- Lägga till nödvändiga reparationer i investeringsplaner.

Identifiera de klimatrisker som är förknippade med dem, beakta till exempel pumpstationernas otillräckliga kapacitet när dagvatten kommer in i avloppsnätet (t.ex. genom läckande ytkonstruktioner och rör som gått sönder).

Förutsättningar för genomförandet

- Långsiktig investeringsfinansiering till vattentjänstverk, särskilt kommuner.
- Effektivt samarbete med vattentjänstverk.
- Tillgång till data och en kontinuerlig uppdatering av kunskapsbasen, till exempel uppföljning av avloppsvatten och prognosmodellering.

- En kommande bestämmelse om beredskapsplan i lagen om vattentjänster, åtgärd 6.1 i den nationella planen för anpassning till klimatförändringar (NAP2030): "I samband med uppdateringen av beredskapslagstiftningen tas det in krav på att beredskapsplanerna ska innehålla en bedömning av konsekvenserna av klimatförändringarna och en granskning av konsekvenserna med hänsyn till vattentjänstverkens verksamhet och vattentjänstnätets funktion."

✓ 38. Förbättra (den separata) hanteringen av dagvatten och avloppsvatten och utnyttja dagvattenlösningar som baserar sig på samhällsstrukturen för att minska riskerna inom vattentjänster

Se till att regn- och avloppssystemen är differentierade och dimensionerade korrekt med tanke på de ökande nederbörds mängderna, med beaktande av dimensionerande regn och lokala förhållanden.

- Omvandling av återstående blandavlopp till separata avlopp i enlighet med planerna på lång sikt.

- Tillfälliga utsläpp som orsakas bland annat av överflöden förebyggs genom att säkerställa en tillräcklig lagringskapacitet i avloppsnäten och avloppsreningsverkens bassänger utifrån tekniska och funktionella behov.

Effektivisera hanteringen av dagvattenöversvämningar för att minska problemen med vattenhantering och vattendistribution: dagvattenhanteringen ska basera sig på samhällsstrukturen samt på att både fördröjande och infiltrerande lösningar används, t.ex. planteringar och svackor.

- Vinterförhållanden och tjäle beaktas vid valet och dimensioneringen av lösningarna.
- Tillräckliga utrymmesreservationer och tillräckliga resurser för underhåll bör säkerställas vid planeringen.

Förutsättningar för genomförandet

- Tydliga anvisningar för planering och standarder.
- Myndighetssamarbete.
- Byggnadstillsynens resurser för övervakning och styrning.
- Tillräckliga resurser.

Riktlinje 12: Styra byggandet och markanvändningen för att minska klimatriskerna

39. Utnyttja information om klimatrisker och sårbarheter vid planläggningen av nya områden

Man strävar efter att undvika byggande i områden som är känsliga för klimatförändringar (t.ex. områden med översvämningssrisk och erosionskänsliga områden) genom att beakta riskerna (t.ex. översvämningssrisker, tjäle, erosion, värme) vid planering och planläggning av nya områden med hjälp av aktuella klimatscenarier och riskkartläggningar.

Kommunerna i området ska ha möjlighet att utnyttja olika verktyg och medel (t.ex. markanvändningsavgifter och markpolitiska metoder) för att styra byggandet till redan byggda eller mindre sårbara områden. I samband med anpassningsåtgärderna utreds rättvisa kompensationsmedel för begränsad markanvändning.

Förutsättningar för genomförandet

- Bedömning av aktualiteten i gällande general- och detaljplaner ur klimatriskernas perspektiv.
- Information om riskområden till kommunerna och invånarna.

- Revidering av byggnadshöjder: revidering av rekommendationerna för de lägsta byggnadshöjderna.
- De kommunala planernas och landskapsplanernas styrande verkan.
- Effektiva markpolitiska verktyg i kommunerna (inlösningsrätt, markanvändningsavtal).
- Rättsliga förutsättningar och anvisningar om ersättningspraxis.
- En god kunskapsbas om befintliga konstruktioner och hur effektiv markanvändningen är.

40. Samhällets kritiska funktioner ska kunna fungera även under extrema förhållanden

I Nyland tryggas verksamhetsförutsättningarna för de viktigaste samhällsfunktionerna (t.ex. sjukhus, elstationer, knutpunkter för livsmedelsförsörjning) och materialflödena så att det är möjligt att reagera snabbt under undantagsförhållanden och säkerställa verksamhetens kontinuitet.

- Tillgången till och den regionala placeringen av material som är särskilt kritiska för försörjningsberedskapen och den kritiska infrastrukturen (såsom energi, livsmedel, vatten och byggmaterial) beaktas, så att verksamhetens

kontinuitet kan säkerställas även i undantagsförhållanden.

- När det gäller kritiska tjänster beaktas också avfallshantering.

Identifiera och definiera de nuvarande kritiska funktionerna i Nyland och deras ömsesidiga samverkan.

Förutsättningar för genomförandet

- Uppdatering av beredskapsplanerna (t.ex. generatorerna beaktas).
- En del av landskapets säkerhetsplan.
- Samarbete mellan sektorerna.

✓ 41. Stödja lösningar inom cirkulär ekonomi och materiallösningar för att trygga tillgången till material och resiliensen

Stärka rollen för de regionala centren för cirkulär ekonomi som en del av leveranskedjorna och öka den materiella självförsörjningsgraden för att förbättra leveranssäkerheten.

Stödja sådana lösningar inom cirkulär ekonomi och materiallösningar som stärker den regionala självförsörjningen och minskar beroendet av störningskänsliga leveranskedjor och därigenom förbättrar samhällets anpassningsförmåga mot klimatförändringarnas konsekvenser.

Förutsättningar för genomförandet

- Regionala center och projekt för cirkulär ekonomi (t.ex. återanvändning av rivningsmaterial).
- Aktiva incitament för ibruktage av lösningar för cirkulär ekonomi och självförsörjande materiallösningar.
- Offentliga upphandlingar som styrinstrument.

✓ 42. Stärka planbestämmelser och byggnadsordningar som stöder klimatanpassningen

Utveckla planbestämmelser, planeringsanvisningar och byggnadsordningens bestämmelser som stöder klimatanpassningen, stärker resiliensen och minskar områdenas sårbarhet.

- Utveckla detalj- och generalplanläggningen för att uppmuntra eller styra klimathållbara lösningar för planering och byggande (både nybyggnation och reparationsbyggande), som t.ex. stöder fördröjnings- och skyddsstrukturer, skuggning, grönstrukturer och översvämningsskydd.
- Byggnadsordningen utnyttjas som ett sätt att konkretisera och genomföra planernas anpassningsmål på tomt- och kvartersnivå, till exempel när det gäller dagvattenhantering, bevarande av grönstrukturer och styrning av hållbara materiallösningar.

Förutsättningar för genomförandet

- Bedömning av aktualiteten i gällande general- och detaljplaner ur klimatriskernas perspektiv.
- Stärka kommunernas kompetens: normer och anvisningar för planläggning och byggnadstillsyn.
- Utbyte av information om god praxis.
- Expertresurser, planering som baserar sig på geografisk information.

✓ 43. Stärka upphandlingskriterier som stöder klimatanpassningen

Stärka anpassningsförmågan genom kriterierna för offentlig upphandling.

Förutsättningar för genomförandet

- Stärka kommunernas kompetens: anvisningar för offentliga upphandlingar (exempel och mallar)
- Utbyte av information om god praxis.
- Expertresurser, planering som baserar sig på geografisk information.

✓ 44. Stödja kommuner i planering och genomförande av klimathållbart reparationsbyggande

Stödja kommuner och aktörer i planeringen av förbättringen av det offentliga byggnadsbeståndets klimatesiliens och minskningen av reparationsskulden i enlighet med principerna för cirkulär ekonomi. Integrera klimatesiliensen i andra reparationsprojekt, energirenovering m.m.

En uppskattning av den nuvarande situationen för reparationsskulden utarbetas och planeringen och genomförandet av konkreta anpassningsåtgärder främjas för att minska reparationskulden. Medel allokeras till multifunktionella åtgärder som också förbättrar klimatesiliensen.

Förutsättningar för genomförandet

- Finansieringsprogram och projektspecifika bidrag.
- Utveckling av tillståndspraxis för att stödja en förutseende reparation.
- Uppmuntra byggnadsägare till att vidta förutseende anpassningsåtgärder.

✓ 45. Ökad grönområde i städer och beredskap för det växande underhållsbehovet i gröna miljöer

Öka grönområdena och trädäckningen särskilt i tätbebyggda stadskärnor, med beaktande av

den kommande restaureringsförordningen och dess nationella genomförande.

- Kartlägga förgröningsmöjligheter i stadsmiljöer (t.ex. gröna tak, växtväggar, urbana träd, små grönområden) så att lösningarna stöder den biologiska mångfalden och anpassningen av befolkningen och naturmiljön till stigande temperaturer, extrema värmeböljor som blir allt vanligare och fenomenet med urbana värmeöar, samt utnyttja invånarnas delaktighet och crowdsourcing vid identifiering och planering av gröna refuger, skuggiga platser och planteringsobjekt.

- Utöka grönområden och skuggiga platser på skolornas och daghemmens gårdar så att det är tryggt att vistas utomhus även under heta sommardagar och att miljöerna stöder barnens välbefinnande och lärande samt stärkandet av deras naturrelation.

Offentliga upphandlingar används som ett sätt att stödja testningen av nya gröna lösningar.

Man förbereder sig för de ökande underhållsbehoven i gröna miljöer i den byggda miljön (det ökande framtida trycket beaktas, t.ex. spridning av skadeinsekter, torka).

- Man förbereder sig för underhållsbehoven i gröna miljöer genom att utveckla lösningar som förbättrar klimatreseiliensen, ökar den biologiska mångfalden och är lättskötta, t.ex. ängar med flera arter och trädbevuxna planteringar i stället för stora gräsmattor.

Vid anläggningen av nya grönområden beaktas det förändrade klimatet på tillräckligt lång sikt (20–30 år), t.ex. växtunderlagets vattenupptagningsförmåga.

Förutsättningar för genomförandet

- Bedömning av aktualiteten i gällande general- och detaljplaner ur klimatriskernas perspektiv.
- Kunskapsbaserad ledning vid planering av grönområdesnätverk.
- Underhållsresurser vid förändrade förhållanden.

Riktlinje 13: Stärka energisystemets anpassningsförmåga

Tillgången till och distributionen av energi tryggas under förändrade klimatförhållanden genom utveckling av decentraliserade lösningar, kapacitetsförvaltning och skydd av kritisk infrastruktur.

46. Trygga leveranssäkerheten inom energisektorn under undantagsförhållanden särskilt genom decentralisering och diversifiering av produktionen av förnybar energi

Öka flexibiliteten och motståndskraften i energisystemet genom decentraliserad produktion. Det ökande väderberoendet inom energiproduktionen beaktas och man förbereder sig för variationer i kapaciteten genom att utveckla reservsystem, lagringslösningar och regional självförsörjning.

Då efterfrågan på energi (särskilt el) ökar avsevärt i framtiden ökas energisjälvförsörjningen genom proaktiva investeringar, till exempel med hjälp av olika energiproduktionsformer och hybridproduktion.

- Man förbereder sig för en ökad efterfrågan på energi och energiförbrukningstopp (tillgång och pris på energi).
- Nylands egen regionala energiproduktionskapacitet möjliggörs med planläggnings- och tillståndslösningar (t.ex. småskalig kärnkraft) och förändringarna i drivkraften beaktas inom regionplaneringen.

Säkerställande av transportsystemens funktionssäkerhet: tillgången på bränsle säkerställs i olika situationer (med beaktande av till exempel effekterna av strömavbrott).

Förutsättningar för genomförandet

- Samarbete med kommuner och regionala energiproducenter/nätbolag samt myndighetssamarbete för att införa lämpliga områden för produktion av förnybar energi.
- Styrmedel och investeringsstöd.
- Utnyttjande av väderprognoser och förbrukningsdata i energiproduktionen.
- En kontrollerad övergång till nya produktionsformer, så att det också finns förbränningsbaserad produktion vid sidan av den förnybara produktionen för att säkerställa energisjälvförsörjningen och försörjningsberedskapen.

✓ 47. Säkerställande av funktionssäkerheten för elöverföringsförbindelser under föränderliga klimatförhållanden (när överföringsförbindelsernas roll blir allt viktigare och energibehovet ökar)

Tillräckligt med utrymme reserveras för kraftledningar, och tillräckligt breda ledningsgator tryggas i händelse av stormar (tillräckligt avstånd mellan bredvidliggande träd och elledningar) och andra extrema väderfenomen (tillräckliga överföringsförbindelser) i de områden där elnäten inte består av markkablar.

Man strävar efter att i första hand använda befintliga ledningskorridorer för placering av nya kraftledningar så att man undviker onödiga parallella ledningar: skogsfragmentering och landskapseffekter minimeras vid anläggning av ledningar.

Förutsättningar för genomförandet

- Utrymmesreserveringar och landskapsplanens styrande effekt.
- Investeringsprogram och underhållsstrategier
- I 51 § 2 och 3 punkten i elmarknadslagen (588/2013) fastställs kvalitetskraven i fråga om distributionsnätets funktion, enligt vilka fel i distributionsnätet som uppkommit till följd av

storm eller snöbelastning inte orsakar avbrott i eldistributionen på över 6 timmar för nätanvändare inom detaljplaneområden eller avbrott i eldistributionen på över 36 timmar för nätanvändare inom glesbygdsområden. Elnätsbolagen ska uppfylla dessa krav senast i slutet av år 2036.

✓ 48. Identifiera och skydda kritiska delar av den regionala energiinfrastrukturen och fastställa objekt där undantag är möjliga vid undantags- och störningssituationer

Att på regional nivå kartlägga de mest sårbara ställena i överförings- och distributionsnätet (t.ex. stormkänsliga ledningar, transformatorer belägna i områden med översvämningsrisk).

Säkerställa skyddet av den befintliga kritiska infrastrukturen och fastställa beredskapsåtgärderna (t.ex. markkablar, reservvägar och alternativa inmatningspunkter) utifrån en regional riskanalys.

Samarbete görs med kommuner, räddningsverk och energibolag för att skapa en gemensam lägesbild och fördela resurser.

Förutsättningar för genomförandet

- Kontinuerlig beredskap och kapacitet att åtgärda störningar i den befintliga infrastrukturen.

✓ 49. Kartlägga och följa upp situationen för reparationsskuld inom energiinfrastrukturen

Reparationsskulden för infrastrukturen minskas, särskilt med beaktande av den kritiska infrastrukturen, den nya kontrollmodellen för elnät beaktas

Förutsättningar för genomförandet

- Identifiera riskerna och prioritera den kritiska infrastrukturen.
- Ekonomiskt stöd för att lösa utmaningen med reparationsskulden.

Riktlinje 14: Kunskapsbaserad ledning och stärkt samarbete

Samarbetet och informationsutbytet mellan olika aktörer stärks i hanteringen av klimatriskerna för den kritiska infrastrukturen. Beslutsfattandet stöds genom en aktuell lägesbild, tillgång till information och hantering av helheten, och dessutom säkerställs prioriteringen av åtgärder, resursallokeringen och uppföljningen av effekten.

✓ 50. Öka samarbetet mellan olika aktörer för att främja klimatanpassning och beredskap

Samarbetet mellan olika aktörer intensifieras och anpassningsåtgärdernas långsiktiga karaktär säkerställs genom att skapa permanenta strukturer för informationsutbyte, samutveckling och forskningssamarbete.

Dialogen med aktörerna inom försörjningsberedskapen stärks för att man ska kunna utnyttja gemensamma kunskaper och resurser genom att identifiera gemensamma gränssnitt och intressen.

Samarbetet mellan kommuner och välfärdsområden stöds, vilket möjliggör ett samarbete särskilt för att förbättra resiliensen hos de kritiska funktionerna.

Förutsättningar för genomförandet

- Samordnande roll på regional nivå (t.ex. Nylands förbund): facilitering, nätverk och resurser för samarbete.
- Avgörande är att omsätta planerna i praktiken och att säkerställa verksamhetens kontinuitet efter projekten.
- Gemensamma mål och delad kunskapsbas.

✓ 51. Stärka klimathållbart beslutsfattande med hjälp av tillgång till information, gemensam lägesbild och uppföljning

Se till att den information som stöder klimatanpassningen är aktuell, tydligt strukturerad och lättillgänglig för olika aktörers behov.

Utveckla digitala verktyg och användargränssnitt som stöd för beslutsfattandet i de olika faserna av planering och genomförande (planläggning, beviljande av tillstånd och tillsyn, genomförande).

Stödja skapandet av en gemensam lägesbild, särskilt med tanke på kritiska funktioner, säkerhet och försörjningsberedskap.

Stödja aktörerna med att prioritera lösningar utifrån deras effekter och kritiska karaktär.

Öka medvetenheten om vikten av långsiktiga risker så att resurserna fördelas effektivt.

Skapa system för uppföljning av åtgärdernas genomförande, framskridande och effekt.

Förutsättningar för genomförandet

- Interoperabilitet mellan informationssystem och öppna data, t.ex. användning av geografisk information.
- Tväradministrativa tjänster för lägesbild.
- Samordning mellan myndigheter.
- Utvärderingsramar, prioriteringskriterier, tydlig ansvarsfördelning.
- Indikatorer, uppföljningsdata, regelbunden rapportering.

Befolkning och hälsa

I Nyland påverkar klimatförändringen hälsan och välbefinnandet hos regionens befolkning på många sätt. Ökningen av värmeböljor och intensifieringen av fenomenet med urbana värmeöar ökar hälsoriskerna särskilt hos de sårbara befolkningsgrupperna. Samtidigt försämrar överhettningen av byggnader boendetrivseln och inomhusluftens kvalitet.

Varierande vintertemperaturer och temperaturer som växlar mellan plus- och minusgrader ökar antalet halkolyckor, vilket kan ha betydande hälso- och ekonomiska konsekvenser, särskilt för den arbetsföra befolkningen och de äldre. Extrema väderfenomen, som kraftiga regn, stormar och översvämningar, kan öka olycksrisken och försvåra hälso- och sjukvårdens och räddningstjänstens verksamhet.

Anpassningsåtgärderna betonar särskilt social- och hälsovårdens beredskap för extrema väderfenomen, utveckling av kyl- och skugglösningar, identifiering av riskgrupper samt proaktiv

information och stöd till medborgarnas egen beredskap. Samtidigt är det viktigt att integrera hälso- och säkerhetsaspekterna i alla planeringsprocesser som stärker klimatresiliensen.

”

Ökningen av värmeböljor och intensifieringen av fenomenet med urbana värmeöar ökar hälsoriskerna särskilt hos de sårbara befolkningsgrupperna.

Riktlinje 15: Förbättra boendemiljöernas klimatesiliens

✓ 52. Stärka klimatesiliensen i befintliga boendemiljöer ur hälsoperspektivet

Särskilt gamla byggnaders klimatesiliens förbättras bland annat genom att effektivisera ventilation, kylning och värmehantering.

Fördela resurser särskilt med beaktande av behovet att förbättra byggnader som används av sårbara befolkningsgrupper, så att trygga och hälsosamma inomhusförhållanden säkerställs även under exceptionella väderförhållanden.

Förutsättningar för genomförandet

- Stärka kommunernas resurser och kompetens.
- Utveckling av flexibla bygg- och planläggningsprocesser.
- Tydliga anvisningar för klimathållbara reparationsåtgärder.
- Stöd för reparationsbyggande och teknisk rådgivning till kommuner och fastighetsägare.
- Kostnadseffektiva och utsläppsnåla lösningar, särskilt för områden med låga resurser.

Riktlinje 16: Hantering av klimatrisker inom social- och hälsovården

Klimatförändringens konsekvenser för befolkningen och hälsan förutsätter samarbete mellan välfärdsområdena, kommunerna och räddningsverken. Klimatförändringen påverkar olika befolkningsgrupper på olika sätt, och anpassningsåtgärderna ska minska risken för ojämlikhet.

✓ 53. Integrera klimatanpassning i välfärdsområdenas strategier

Beaktandet av klimatförändringar stärks genom välfärdsområdenas strategier; i strategiarbetet utnyttjas bedömningen av konsekvenserna för hälsa och välbefinnande.

Anpassningen ska bli en del av välfärds målen och den grundläggande hälsan: Sambandet mellan anpassningen och den fysiska och psykiska hälsan beaktas. De fysiska, psykiska och sociala hälsoeffekterna av klimatförändringen, såsom riskerna för värmeböljor, halka, sjukdomsagen ser och psykisk belastning, beaktas.

En gemensam lägesbild av klimatrisker och de hälsohot som orsakas av klimatförändringen utvecklas för aktörer inom sjuk- och

hälsovården, välfärdsområden och kommuner för att förbättra beredskapen och inriktningen av tjänsterna.

Förutsättningar för genomförandet

- Samarbete och dialog mellan välfärdsområden och kommuner.
- Klimatriskerna beaktas i välfärdsområdenas strategier

✓ 54. Identifiera och förtydliga aktörernas roller i klimatanpassningen

Identifiera befintliga regionala samarbetsstrukturer och bedöma om samordningen av anpassningen kan integreras i dem, med inriktning på effektiva och fungerande samarbetsformer.

Rollerna och ansvarsområdena inom klimatanpassningen klargörs, till exempel kommunernas och välfärdsområdenas uppgifter och gränssnitt i anpassningsarbetet.

Förutsättningar för genomförandet

- En kartläggning av befintliga regionala nätverk och deras roller.
- Utvärderingskriterier för att mäta samarbetets verkningsfullhet och effektivitet.
- Tydliga roller och resurser för det samordnande organet.
- Fortlöpande växelverkan för att utveckla samarbetet.

✓ 55. Prioritera anpassningsåtgärder för sårbara befolkningsgrupper

Geografiska datamängder och hälsostatistik utnyttjas för att identifiera sårbarheter och rikta in stödåtgärder, såsom kylningslösningar, säkerställande av en trygg mobilitetsmiljö under vinterförhållanden (t.ex. halkbekämpning och underhåll) och andra åtgärder som stöder anpassningen, särskilt för äldre, barn och ungdomar, långtidssjuka och låginkomsttagare.

Den sociala dimensionen av beredskapsplaneringen säkerställs genom att de mest sårbara befolkningsgrupperna beaktas i beredskapsplaneringen och i undantags- och störningssituationer (t.ex. värmeböljor, evakuering).

Målet är att systematiskt minska anpassningsfattigdomen.

Förutsättningar för genomförandet

- Samarbete mellan välfärdsområden, kommuner och organisationer: samarbete på sektors- och myndighetsnivå.
- Sårbarhetsanalyser på lokal nivå: identifiering av sårbarheter och information på lokal nivå.
- Öppna data, forskningssamarbete.

Riktlinje 17: Stärka gemenskapen, kunskapen och kompetensen för att stödja anpassningen

Gemenskapen och delaktigheten stöds när det gäller klimatanpassning. Samfunden har en viktig roll i anpassningen: de delar information, stöder riskhantering och stärker den lokala beredskapen i undantagsförhållanden. Befolkningens och beslutsfattarnas kunnande om klimatets hälsoeffekter är en förutsättning för att kunna vidta effektiva anpassningsåtgärder. En aktuell, tillgänglig och tydlig information stöder beredskapen.

✓ 56. Stärka gemenskapernas och invånarnätverkens roll i beredskapen för klimatrisker

Stödja lokala beredskapsfärdigheter och utveckling av medborgarfärdigheter för att anpassa sig till plötsliga extrema väderfenomen (t.ex. hur man reagerar på värmeböljor och översvämningar).

Stödja anpassningsförmågan i samfund och invånarnätverk genom att främja rådgivning, kamratstöd och kollektiva färdigheter särskilt i sårbara befolkningsgrupper.

Sänka tröskeln för deltagande i klimatanpassningen genom att stödja ett öppet och transparent beslutsfattande inom den offentliga sektorn, öka växelverkan och möjligheter till inflytande "nedifrån och upp".

Förutsättningar för genomförandet

- Samarbete mellan kommuner, räddningsorganisationer och medborgarorganisationer samt stöd till frivilligverksamhet; interaktiva forum, medborgarråd och digitala kanaler.
- Utbildning och kommunikation på lokal nivå.
- Hushållens beredskap för undantags-situationer är viktig: rekommendation om 72 timmars beredskap.
- Finansiering av småskaliga projekt.

✓ **57. Stärka den regionala förmågan att reagera på plötsliga störningar som orsakas av klimatförändringar**

De samhälleliga funktionernas förmåga att anpassa sig till plötsliga förändringar stärks genom att utveckla landskapets och kommunernas gemensamma lägesbild av störningar, särskilt med hänsyn till förebyggande av olyckor och räddningsverkens funktionssäkerhet.

Utnyttja internationella erfarenheter, expertis och god praxis (t.ex. vid skydd mot värme) och tillämpa dem på regionala lösningar.

Förutsättningar för genomförandet

- Tydliga roller i undantagssituationer och säkerställande av informationsgången mellan olika aktörer (kommuner, välfärdsområden, näringsliv).
- En regelbunden översyn av hur funktionell och aktuell planen för undantagssituationer är.
- Synkronisering av regionala beredskapsplaner (t.ex. energinät, social- och hälsovårdstjänster, trafik).

✓ **58. Utveckla beredskapskommunikation för olika befolkningsgrupper**

Öka medvetenheten om klimatrisker bland alla befolkningsgrupper genom kommunikation (särskilt säkerhet och beredskap).

Stärka beslutsfattarnas förståelse om risker och anpassningsbehov: tillgänglig kommunikation och utbildning om klimatrisker och om deras inverkan på fysisk och psykisk hälsa.

Förbättra tillgången till kommunikationsmaterial, särskilt när det gäller säkerhet och beredskap.

Förutsättningar för genomförandet

- Forskningssamarbete och data från hälsovården.
- Digitala verktyg och öppna databaser.
- Tillgång till information hos olika befolkningsgrupper.
- Utbildning och kommunikation.

3.3 Förutsättningar för genomförandet av anpassningsåtgärder

Anpassningen till klimatförändringen i Nyland kräver en långsiktig och proaktiv verksamhet som är en funktionell kombination av finansieringsmöjligheter, expertis, information och förvaltning samt praktiska åtgärder och ett interaktivt samarbete. Grunden för det regionala anpassningsarbetet i Nyland är att man bygger klimatesiliensen tillsammans med kommuner, regionala aktörer, företag, medborgarorganisationer, invånarföreningar, markägare, forskningsinstitut och den offentliga förvaltningen.

Det är viktigt att stärka tillgången till information, informationsgången och de gemensamma verksamhetsmodellerna. Detta kräver till exempel aktuell information, digitala lösningar, forskningssamarbete och gemensamma verktyg. Ett smidigt informationsutbyte mellan kommunerna, välfärdsområdena, statsförvaltningen och näringslivet möjliggör en regional lägesbild, gemensamma mål och bättre riktade åtgärder.

Nylands förbund stärker de regionala aktörernas anpassningsarbete genom att producera information och analyser samt genom att

utveckla samarbetet. Förbundet sammanför aktörer i nätverk, samordnar gemensamma verksamhetsmodeller och informationsutbyte samt lyfter fram landskapets synpunkter i den nationella debatten och lagstiftningsarbetet. Nylands färdplan för anpassning ger information som stöd för den regionala utvecklingen och planeringen i Nyland och säkerställer att de klimathållbara aspekterna kopplas till regionala strategier.

Genom att identifiera förutsättningarna för att genomföra anpassningsåtgärder kan man klargöra vilka processer som måste beaktas för att anpassningsåtgärderna ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.

Förutsättningarna för genomförandet grundar sig på den långsiktiga finansieringen, stärkandet av kunnandet och informationsgången, tydliga förvaltningsmodeller samt på ett brett samarbete mellan aktörerna. Nylands förbund har till uppgift att stärka och samordna dessa möjliggörande faktorer så att det regionala anpassningsarbetet framskrider i samarbetet med beaktande av landskapets särdrag.

4. Genomförande och uppföljning av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

Klimatarbetet i Nyland bygger på ett sektorsövergripande och tväradministrativt samarbete som ska stärkas, i syfte att sammanföra den offentliga och den privata sektorn, aktörerna inom forskning, utveckling och innovation och civilsamhället. Ett effektivt genomförande av färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 och dess riktlinjer förutsätter att den genomförs i ett brett samarbete mellan aktörerna i landskapet samt att man aktivt följer upp och utvecklar färdplanen. Dessa åtgärder stöder ett systematiskt och långsiktigt anpassningsarbete i fråga om klimatförändringar. Det är viktigt att stärka samarbetet även över landskapsgränserna och att följa upp och utnyttja anpassnings- och beredskapsarbetet i de övriga delarna av Finland och internationellt för att sprida bästa praxis och påskynda arbetet.

Nyland har en stark regional och kommunal planerings- och utvecklingskompetens, vilket ger goda förutsättningar för anpassningen till klimatförändringen. Målet är att färdplanen för anpassning genomförs i ett brett samarbete med kommuner, regionala aktörer, andra intressentgrupper och vid behov med aktörer som verkar över landskapsgränserna. Nätverken bildar också en helhetsbild av vad som görs för att anpassa sig till och förbereda sig för klimatförändringen på andra håll i Finland och utomlands, och god praxis kan utnyttjas i det regionala arbetet. Nylands förbunds omfattande nätverk av intressentgrupper (bl.a. kommuner, myndigheter, företag och forskningsorganisationer) ger en stark grund för samarbetet och utvecklingen av lösningar, vilket är en förutsättning för att anpassningsåtgärderna kan integreras i verksamheten. De befintliga samarbetsnätverken kommer att utnyttjas under genomförandefasen.

Genomförare av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

Målet med färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 är att vägleda de olika aktörerna i landskapet genom gemensamt identifierade mål, riktlinjer och anpassningsåtgärder. Syftet med den regionala färdplanen för anpassning är att säkerställa att det regionala arbetet med att främja klimatanpassningen framskrider mot

samma, gemensamt överenskomna mål. Färdplanen är ett dokument på strategisk nivå som identifierar processerna på högre nivå som man bör beakta för att förbättra klimatresiliensen. Därför innehåller färdplanen inga ansvariga instanser eller tidsplaner. Under färdplanens genomförandefas kommer förhandlingar att föras om precisering av riktlinjerna, förloppsmodeller och ansvarsområden.

Ansaret för det praktiska anpassningsarbetet ligger främst på den regionala och lokala nivån. Kommunerna har en nyckelroll i genomförandet av konkreta åtgärder. Många andra samhällsliga aktörer har också en nyckelroll, kunskande och resurser för att delta i anpassningsarbetet. Ett brett deltagande och samarbete mellan olika aktörer är avgörande för hela samhällets anpassningsförmåga. Anpassningen kräver framför allt lokala planeringslösningar, samarbete och utnyttjande av befintliga strukturella färdigheter. Det praktiska anpassningsarbetet består av separata åtgärder och av att anpassningen integreras i befintliga processer. Dessa kan utföras av den offentliga förvaltningen, företag och hushåll.

Genomförande av Färdplan för ett klimathållbart Nyland 2030

En detaljerad genomförandeplan utarbetas för genomförandet av färdplanen för anpassning.

Ansaret för det praktiska anpassningsarbetet ligger främst på den regionala och lokala nivån. Kommunerna har en nyckelroll i genomförandet av konkreta åtgärder.

Syftet med genomförandefasen är att stegvis och i samarbete omsätta färdplanens riktlinjer i praktiken och att främja deras genomförande i praktiken. I genomförandefasen konkretiseras riktlinjerna och åtgärderna i färdplanen i samråd med aktörerna i Nyland. Verksamhetsprinciperna för diskussionen är kunskapsbaserad ledning (kartläggning av klimatrisker och lägesbilder), rättvisa åtgärder med många fördelar, övergripande säkerhet och försörjningsberedskap (kritiska funktioner och operativ beredskap) samt sektorsövergripande verksamhet och kontinuitet så att anpassningen integreras i befintliga regionala processer och samarbetsstrukturer. Det viktiga är åtgärdernas hållbarhet, effektivitet och konsekvenser, och det är särskilt viktigt att bedöma sociala konsekvenser så att åtgärderna inte ska stärka befintliga ojämlikheter. Till exempel kan tematiska lägesbilder användas som underlag för diskussioner samtidigt som resultaten av riskkartläggningen utnyttjas.

Utifrån planeringen av genomförandet inleder Nylands förbund under våren 2026 diskussioner med kommuner, andra aktörer inom den offentliga sektorn, företag och medborgarorganisationer om riktlinjer, förloppsmodeller och ansvarsområden. På så sätt säkerställs att åtgärderna kan samordnas med de olika myndigheternas verksamhet och strategiska mål. En kontrollista för anpassningen i Nyland, som har tagits fram

utifrån färdplanen för ett hållbart Nyland 2030, är ett viktigt verktyg för genomförandet. Den ger kommunerna och andra regionala aktörer en struktur för att systematiskt bedöma egna anpassningsfärdigheter, identifiera utvecklingsområden och säkerställa att de grundläggande förutsättningarna för anpassningen beaktas i alla skeden av planeringen och beslutsfattandet. Kontrollistan stöder det praktiska genomförandet, harmoniserar landskapets verksamhetssätt och hjälper att allokera resurserna till rätta åtgärder.

Genomförandet ska stödja ett brett deltagande, kamratinläring och ett tväradministrativt samarbete som överskrider organisationsgränserna. Målet är att tillställningarna möjliggör en aktiv dialog och deltagande dialog mellan olika aktörer. De viktigaste aktörerna i diskussionerna är de aktörer som temavis identifierats i beredningen av färdplanen, såsom kommuner, välfärdsområden, regionförvaltningsmyndigheter, aktörer inom trafiksektorn (Trafikledsverket, Traficom, HRT), vattentjänstverk och andra aktörer inom vattensektorn, energi- och nätbolag, aktörer inom näringslivet, föreningar och medborgarorganisationer.

Det är också viktigt att synliggöra anpassningskostnaderna, fördelarna och kompetensbehoven, bedöma deras konsekvenser, inklusive sociala konsekvenser, och anpassa åtgärderna när

ny information om klimatförändringarnas framskridande och effekter blir tillgänglig. På samma sätt är det också viktigt att lyfta fram priset för passivitet, det vill säga kostnadseffekterna, om anpassningsåtgärder inte vidtas proaktivt. Under de kommande åren är det viktigt att integrera åtgärderna i beslutsprocesserna och se till att anpassningsprioriteringarna också återspeglas i budgeteringen på samma sätt som begränsningsåtgärderna. Parallellt med processen bör man försöka identifiera finansieringskällor på både EU-nivå och nationell nivå, vilket också kommer att vara målet för den internationella klimatpolitiken under de kommande åren.

Det är också viktigt att lyfta fram priset för passivitet, det vill säga kostnadseffekterna, om anpassningsåtgärder inte vidtas proaktivt.

Nylands förbund bygger ett klimathållbart Nyland

Nylands förbund främjar målen, riktlinjerna och åtgärderna i färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 i sin egen verksamhet genom att lyfta fram anpassningsaspekterna i de regionala processerna, lyfta fram klimatfrågornas betydelse i arbetet med landskapsprogrammet, beakta anpassningsbehoven på landskapsnivå vid landskapsplanläggningen, styra finansieringen till projekt som främjar klimatanpassningen samt stödja spridningen av god praxis och kamratinläring genom nationella och internationella nätverk för klimatanpassning och projektpartnerskap. Nylands förbund stöder de nyländska kommunerna i främjandet av anpassningsarbetet till exempel genom att stärka kompetensen, ge stöd i bedömningen av klimatrisker eller identifiering av anpassningsåtgärder och finansieringsmöjligheter samt genom facilitering av regionala anpassningsprojekt. Det är ändamålsenligt att samordna genomförandet av färdplanen för ett klimathållbart Nyland 2030 med innehållet i andra strategier och program och utnyttja regionala nätverk. Dessutom kan Nylands förbund stödja påverkan på lagstiftningen och föra landskapets synpunkter fram i den nationella debatten, vilket stärker förutsättningarna för anpassning i hela landskapet. Att stärka Nylands klimaresiliens ligger i hela landets intresse.

Uppföljning av anpassningen

Det är också viktigt att utveckla uppföljningen av anpassningen och dess indikatorer för att följa den långsiktiga utvecklingen och säkerställa att regionens klimaresiliens stärks. För att utveckla uppföljningen och utvärderingen medverkar Nylands förbund i beredningen av det strategiska Life-anpassningsprojektet KISS LIFE. Genom att koppla utvecklingen av anpassningsuppföljningen till det nationella projektet säkerställs att uppföljningen av landskapets anpassningsarbete är regionalt jämförbar och att den också stöder den nationella uppföljningen av anpassningen och målen för det nationella anpassningsarbetet. Detta fördjupar också samarbetet mellan landskapen när det gäller anpassningen och möjliggör bästa möjliga nationella stöd för utvecklingen av uppföljningen. Om projektet godkänns, inleds arbetet med att utveckla uppföljningen vid ingången av 2027.

Uppföljningen av anpassningen säkerställer att åtgärderna är effektiva och att landskapets klimaresiliens kan utvecklas systematiskt. Uppföljningsuppgifterna styr uppdatering, planering och prioritering av åtgärderna och producerar information för politiskt beslutsfattande. Nylands förbund svarar för uppdateringen av lägesbilden under varje fullmäktigepperiod samt för kommunikationen, vilket stärker anpassningsåtgärdernas synlighet och effektivitet.

Begrepp som används i färdplanen för klimatanpassning:

Ekologisk kompensation: En princip där försämring av naturen kompenseras genom att förbättra (t.ex. genom restaurering) och skydda en motsvarande mängd likvärdig natur någon annanstans.

Försörjningsberedskap: Verksamhet som syftar till att trygga produktion, tjänster och infrastruktur som är nödvändiga med tanke på befolkningens utkomst, landets näringsliv och försvaret i händelse av allvarliga störningssituationer och undantagsförhållanden.

Övergripande säkerhet: Ett måltillstånd där de hot och risker som riktas mot samhällets vitala funktioner kan hanteras. Hanteringen av den övergripande säkerheten omfattar beredskap inför hot, hantering av störningssituationer och undantagsförhållanden samt återhämtning efter dem.

Kriställighet, resiliens: Förmågan hos individer och samfund att upprätthålla funktionsförmågan i föränderliga förhållanden samt deras beredskap att möta störningar och kriser och återhämta sig från dem.

Kritisk infrastruktur: Infrastrukturer, tjänster och tillhörande funktioner (även elektroniska) som är nödvändiga för att upprätthålla samhällets vitala funktioner.

Undantagsförhållanden: Ett i beredskapslagen avsett samhällstillstånd där det förekommer så mycket eller så allvarliga störningar eller hot-situationer att myndigheterna behöver göra det möjligt att utöva befogenheter som avviker från de normala.

Risk: En kombination av sannolikheten och konsekvenserna av en negativ omständighet eller händelse.

Risikfyllt område: På ett område som saknar detaljplan enligt 45 § i bygglagen förutsätter ett tillstånd för placering att det inte finns risk för översvämning, ras eller jordskred på byggplatsen.

Regenerativt jordbruk: Kärnan för det regenerativa jordbruket är praxis som förbättrar markens kulturtillstånd och stöder vattenskydd och biologisk mångfald.

Gemenskap: En människogrupp eller sammanlutning som utgör en helhet på grundval av livsform, ekonomiska eller ideologiska mål eller liknande. Till exempel familj, släkt, folk, yrkeskår, idrottsförening eller liknande gemenskaper

Källor till begrepp:

Kielitoimiston sanakirja, 2025

Terminological centralen rf, Ordlista om övergripande säkerhet, 2017

Baltic Sea Action Group, Regenerativt jordbruk är mer än kolinlagrande jordbruk, www.bsag.fi/sv/regenerativt-jordbruk, hämtad i 20.10.2025

Miljöministeriet, Frivillig ekologisk kompensation – tillämpningshandbok, 2024

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
Estersporten 2 B • 00240 Helsingfors
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi